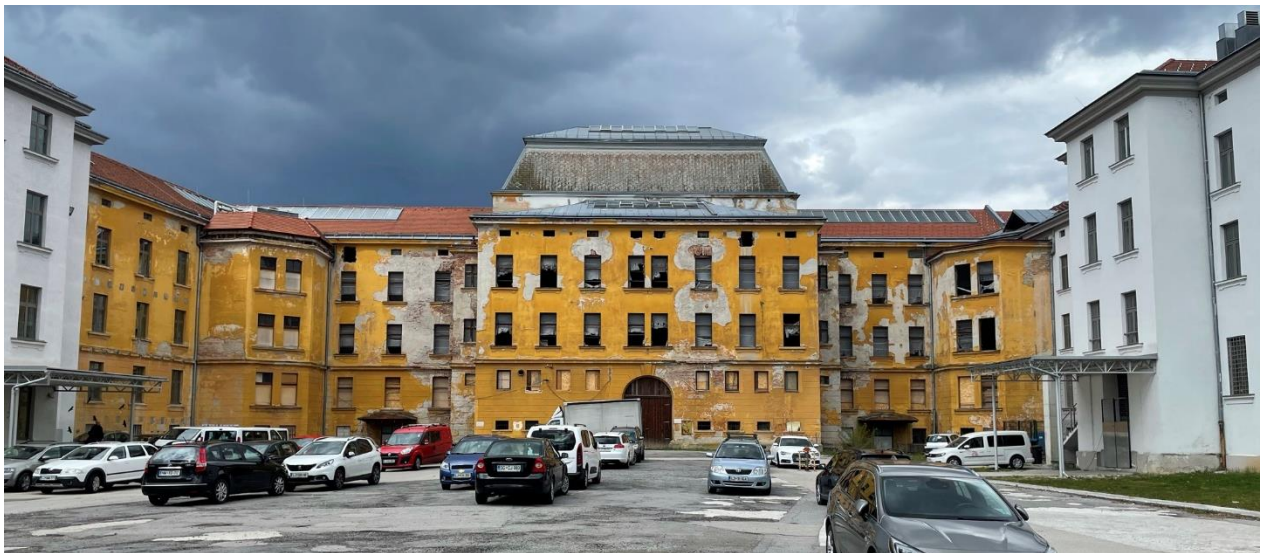


**Programsko projektna naloga za del  
severnega trakta (nizko in visoko pritličje)  
objekta ARS, RC in MSO**  
(strokovna podlaga za potrebe  
izdelave spremembe proj.dokumentacije za  
rekonstrukcijo in dozidavo severnega trakta objekta na  
Poljanski cesti 40 v Ljubljani)



## PODATKI O DOKUMENTACIJI

Naloga	Programsko projektna naloga za del severnega trakta objekta (nizko in visoko pritličje) MSO, ki predstavlja strokovno podlago za potrebe izdelave spremembe proj. dokumentacije PZI za rekonstrukcijo in dozidavo severnega trakta objekta na Poljanski cesti 40 v Ljubljani
Številka pogodbe	N3341-21-0109
Naročnik	Ministrstvo za kulturo, Arhiv Republike Slovenije Zvezdarska 1 1000 Ljubljana
Predstavnik naročnika	Dr. Bojan Cvelfar
Izdelovalec	Ekonova, atelje za arhitekturo, projektiranje in projektantski inženiring d.o.o. Opekarska c. 11 1000 Ljubljana
Predstavnik izdelovalca	Jurij Megušar
Pooblaščen arhitekt	Jurij Megušar, univ.dipl.inž.arh. A-0126
Strokovni konzultanti:	
Strojne instalacije	Rok Jeršinovič, dipl.inž.stroj.
Elektro instalacije	Janez Tomše, dipl.inž.el.
Požarna varnost	Aleš Hudernik, univ.dipl.inž.stroj.
Datum	Avгust 2021, dopolnitev - september 2021

## **VSEBINA**

### **PODATKI O PROJEKTNI NALOGI**

#### **UVOD**

#### **A PROSTORSKI KONTEKST**

- A.1 KONTEKST MESTA
- A.2 MESTNO OBMOČJE
- A.3 OBSTOJEČA STAVBA
- A.4 FOTOGRAFIJE STAVBE IN NEPOSREDNE OKOLICE

#### **B VELJAVNA PROSTORSKA DOKUMENTACIJA IN DOSEDANJI PROJEKTI**

- B.1 IZVEDBENI PROSTORSKI AKTI
  - B.1.1 Občinski prostorski načrt
  - B.1.2 OPPN akademije
- B.2 PROJEKTI

#### **C IZHODIŠČA**

- C.1 USTANOVITEV MUZEJA
- C.2 REFERENČNI PRIMERI
  - C.2.1 Muzej druge svetovne vojne v Gdansku, Poljska

#### **D PROGRAM IN VELIKOST**

- D.1 PREDVIDENI PROGRAM IN DELOVANJE MSO IN ARS V SEVERNEM TRAKTU OBJEKTA
  - D.1.1 Muzej slovenske osamosvojitve
  - D.1.2 Arhiv Republike Slovenije
  - D.1.3 Skupni prostori
  - D.1.4 Spremljajoči prostori
- D.2 TABELARIČNI PRIKAZ POTREBNIH POVRŠIN
  - D.2.1 Muzej slovenske osamosvojitve
  - D.2.3 Skupni prostori

#### **E USMERITVE ZA NAČRTOVANJE**

- E.1 ZASNOVA IN OBLIKOVANJE
- E.2 VARSTVO KULTURNE DEDIŠČINE
- E.3 POBUDE ZA UMEMSTITEV PROGRAMSKIH SKLOPOV
- E.4 DOSTOPNEE POTI
- E.5 NOSILNA KONSTRUKCIJA
- E.6 POŽARNA VARNOST
- E.7 GRADBENA FIZIKA
- E.8 STROJNE INŠTALACIJE
- E.9 ELEKTRIČNE INŠTALACIJE

E.10 OSVETLITEV

**F PRILOGE**

F.1 ZASNOVA PROSTOROV Z DISPOZICIJO PROGRAMA / pridobil - MZK RS v marcu 2021, dopolnila in uskladila z v.d. direktorja MSO - EKONOVA D.O.O. v septembru 2021

## UVOD

Programsko projektna naloga se osredotoča na opredelitev programa Muzeja slovenske osamosvojitve (v nadaljevanju MSO) v povezavi s programom Arhiva Republike Slovenije (v nadaljevanju ARS) ter usmeritve za njegovo umeščanje v severni trakt obstoječega objekta. Na tak način podaja prostorske potrebe kot izhodišče za izdelavo idejnega projekta z usklajeno dispozicijo programa (načrt arhitekture) in spremembe že izdelane proj. dokumentacije PZI za rekonstrukcijo in dozidavo severnega trakta objekta. Podrobnejša pisna opredelitev programa novo nastajajočega Muzeja slovenske osamosvojitve razen osnutka konceptualnih temeljev MSO, ki nam jo je posredoval naročnik oz. MZK RS, nam do zdaj še ni bila na razpolago in je zato v ta dokument nismo mogli vključiti.

Zahodni trakt kompleksa je danes skoraj v celoti prenovljen, v njem ima prostore RC. Prav tako je prenovljen vzhodni trakt, v katerem je del skladiščnih prostorov ARS namenjenih za hranjenje njihove zbrane dokumentacije. Severni trakt pa je še vedno v zelo slabem stanju in potreben temeljite prenove. Prenovitvena dela naj bi se na osnovi veljavnega gradbenega dovoljenja in izdelane PZI proj. dokumentacije pričela še v letošnjem letu. Ob vsem tem, pa se na dvorišču in južnem robu kompleksa predvideva gradnja novega objekta, kjer bi vse tri inštitucije dobile manjkajoče prostore.

Pričakovana prenova severnega trakta obstoječega objekta ter začasna ureditev dvorišča bo predstavljala zaključeno prvo fazo urejanja celotnega predvidenega kompleksa za potrebe ARS, RC in MSO na tej lokaciji. Drugo oz. nadaljnje faze urejanja pa bo predstavljala izgradnja novega povezovalnega in južnega trakta, ki bosta vključevala vse preostale potrebne površine, tj. vse manjkajoče površine po zaključku 1. faze.



Digitalni ortofoto posnetek obstoječega kompleksa na Poljanski cesti v Ljubljani

Arhiv hrani narodno zgodovinsko pomembno arhivsko gradivo, kot na primer listine, spisovno, fotografsko in filmsko gradivo. Restavratorski center opravlja pomembnejša konservatorsko-restavratorska dela na območju naše države. V Muzeju slovenske osamosvojitve pa naj bi bilo na enem mestu predstavljeno zbrano gradivo o osamosvajanju naše države.

ARS že od leta 1953 deluje v prostorih Gruberjeve palače na Zvezdarski ulici v Ljubljani, precejšen del skladiščnih prostorov pa je v vzhodnem traktu objekta na Poljanski. Končni cilj ARS je, da se celotna inštitucija združi in deluje na enotni lokaciji.



RC deluje v zahodnem traktu objekta, nekaj depojev pa imajo še na drugih lokacijah v bližnji okolici Ljubljane. Cilj RC je, da se njihovi prostori reorganizirajo ter da po izvedbi 2. faze pridobijo še nove, sedaj manjkajoče prostore.

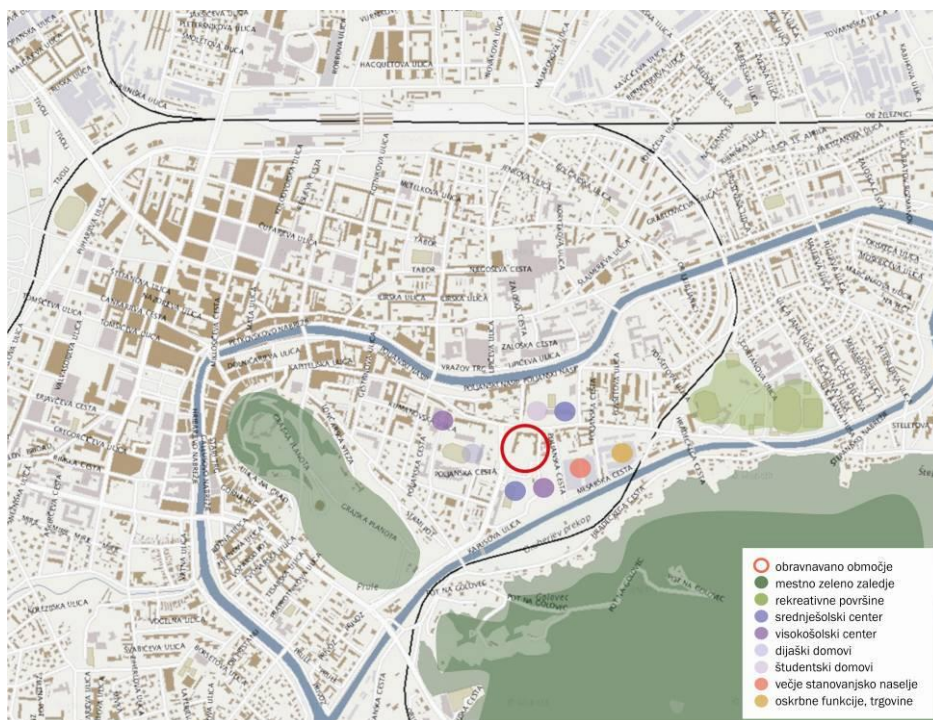
MSO pa je bil ustanovljen s sklepom Vlade Republike Slovenije v letošnjem letu. Deloval bo v spodnjih dveh etažah severnega trakta obstoječega objekta t.j. v njegovem nizkem in visokem pritličju; prostore v upravljanju Muzeja slovenske osamosvojitve bo lahko souporabljal Arhiv Republike Slovenije - pogoji souporabe bodo določeni s pogodbo po zasedbi prostorov. Programi ARS-a, ki so bili prvotno predvideni na površinah teh dveh etaž (celoten oddelek za konzervacijo in restavracijo papirja, depoji knjižnice, tehnični prostori uprave...) pa bodo zato premeščeni v prostore novega južnega trakta.

## A PROSTOR

### A.1 KONTEKST MESTA

Spodnje Poljane ležijo v vzhodnem delu ožjega mestnega središča, med Ljubljanico in Gruberjevim kanalom ter ob vznožju Golovca in Grajskega hriba. So dobro prometno povezane, saj ležijo ob notranjem mestnem ringu, ob pomembnih mestnih vpadnicah ter so navezane na železniško omrežje.

Spodnje Poljane so bile nekoč rob mesta, ki se je zapolnjeval s programi proizvodnje, skladišč, vojaških kompleksov, zdravstvenih ustanov... Danes preživeti programi, ki so znotraj mestnega središča povsem neprimerni, pomenijo oviro pri razvoju vzhodnega dela mesta ter se počasi, a zanesljivo umikajo stanovanjem, šolam, poslovnim objektom in parkom.



Lokacija obravnavanega kompleksa ter najpomembnejše funkcije v neposredni okolici

## A.2 MESTNO OBMOČJE

V neposredni bližini obravnavane lokacije se nahaja velik srednješolski center na Poljanah (srednja medicinska, ekonomska, upravna, administrativna šola), osnovna šola, dijaški in študentski domovi, del mestne uprave, del šolskega ministrstva, park, novo stanovanjsko naselje, trgovski center...

Iz nekdanj robne lokacije mesta se prostor nekdanje vojašnice spreminja v enega osrednjih urbanih polov. Znotraj nekdanjega vojaškega kompleksa je predvidena izgradnja eminentnih inštitucij akademij Univerze v Ljubljani (Akademija za glasbo, radio, film in televizijo, Akademije za likovno umetnost in Akademije za glasbo) ter Srednje šole za oblikovanje in fotografijo. Območje bodo tako zapolnile izobraževalne in kulturne inštitucije, h katerim logično spadata tudi RC in ARS.

Kompleks nekdanje vojašnice se nahaja v križišču notranjega mestnega obroča (ringa) in Poljanske ceste, kot podaljška načrtovane Litijske avenije. Z umestitvijo načrtovanih programov bo tu nastalo pomembno vozlišče, ki mu je potrebno poleg primerno oblikovanih objektov urediti tudi primerne javne prostore.

Glavne prednosti območja so:

- lega neposredno ob robu ožjega mestnega središča,
- dobra prometna povezanost, lega neposredno v križišču mestnega ringa in poljanske vpadnice,
- dobro urejene kolesarske in pešpoti, odlične povezave z mestnim središčem,
- postaja mestnega linijskega prometa severno od kompleksa,
- veliko izobraževalnih dejavnosti v neposredni bližini – srednje šole, predvidene fakultete, dijaški in študentski domovi,
- načrtovana umestitev dela umetniških akademij,
- hitro razvijajoče se območje – nove stanovanjske kapacitete, trgovske dejavnosti,
- prisotnost vodnih elementov – Gruberjev kanal in Ljubljana,
- precej zelenih površin v neposredni okolici – že urejene parkovne površine ali površine, predvidene za urejanje,
- dobra navezava na zeleno zaledje Grajskega hriba in Golovca ter
- odprtost prostora proti jugu.

Območje ima več prednosti kot pomanjkljivosti. Slednje, se pravi pomanjkljivosti, lahko razumemo tudi kot priložnosti za izboljšanje obstoječega stanja:

- danes premalo izrabljeno območje,
- neurejenost sosednjih območij – park, parkirne površine, heliport,
- zelene površine so potrebne temeljitega hortikulturnega urejanja,
- možnost dovoza le preko Kapusove ulice,
- slabo stanje materialov in konstrukcij severnega trakta, ki se je v zadnjih nekaj letih še bistveno poslabšalo in
- morebitne omejitve gradnje in prenove s strani ZVKD zaradi varovanja kulturne dediščine.

### A.3 OBSTOJEČA STAVBA

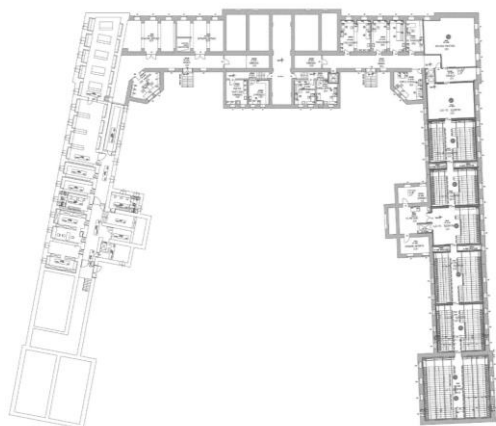
Objekti domobranskega poveljstva dežele Kranjske so bili zgrajeni na prelomu med 19. in 20. stoletjem. Takrat značilna paviljonska zasnova vojaških in bolnišničnih kompleksov na robu mesta se je odražala tudi v razmestitvi objektov domobranskega poveljstva, katerega sestavni del je bila vojašnica. Danes sta objekt vojašnice in park ob njem zavarovana kot območje kulturne dediščine.

Obravnavan objekt vojašnice je zasnovan v obliki črke U. Ima pol klet oz. nizko pritličje, visoko pritličje, dve nadstropji in podstrešje. Čelna vhodna monumentalno zasnovana fasada je obrnjena na sever proti Poljanski cesti. Nima pa zagotovljenega ustreznega prostora oz. površin med objektom in cesto, ki bi omogočale zbiranje in zadrževanje ljudi oz. obiskovalcev pred njihovim vstopom v objekt. Na jug se objekt odpira proti zelenim površinam, kjer je načrtovana parkovna zasnova. Kompleks je do leta 1991 služil vojaškim potrebam bivše skupne države SFRJ, po osamosvojitvi naše države pa je bil nekaj časa celo zapuščen.

Danes sta prenovljena in deloma rekonstruirana vzhodni in zahodni trakt ter fasadi obeh traktov. Severni trakt pa je v izredno slabem tehničnem stanju in posledično nevaren za okolico. Na to opozarjajo tudi zaščitni odri na severni fasadi nad hodnikom za pešce, ki poteka ob objektu.

V grafičnih prilogah so:

- načrti obnove objekta iz leta 2000, po katerih je bila izvedena prenova objekta (razen severnega trakta z navezavami na vzhodni in zahodni trakt) in



Tloris pol kleti oz. nizkega pritličja

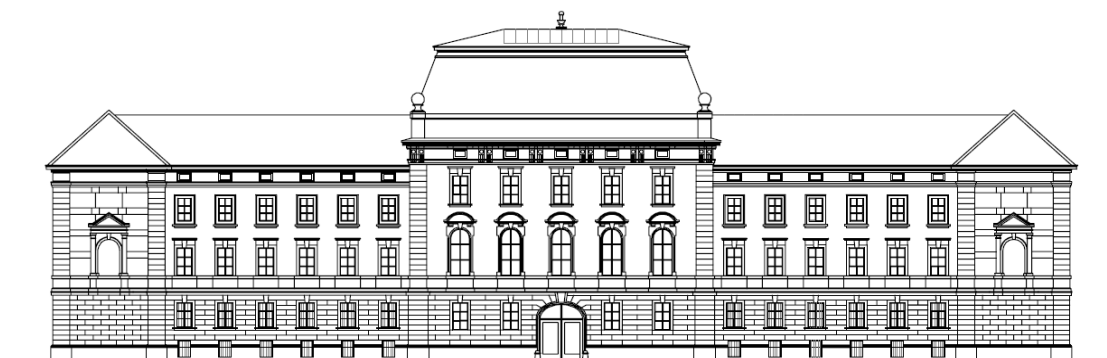


Tloris visokega pritličja

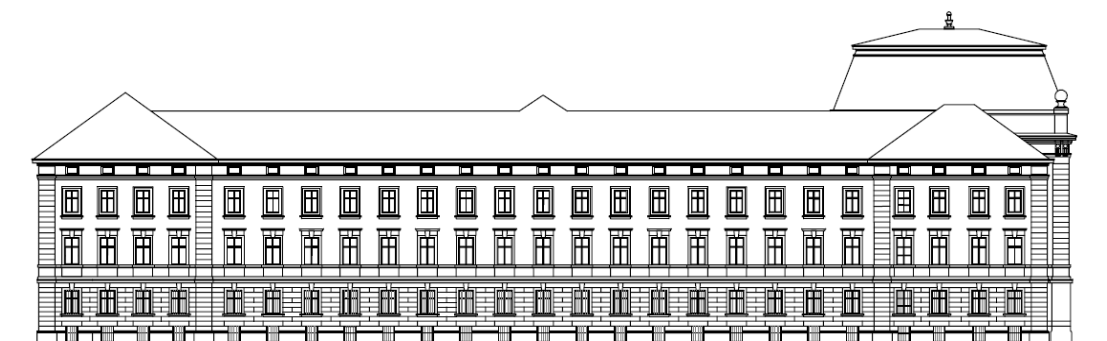


Tloris prvega nadstropja

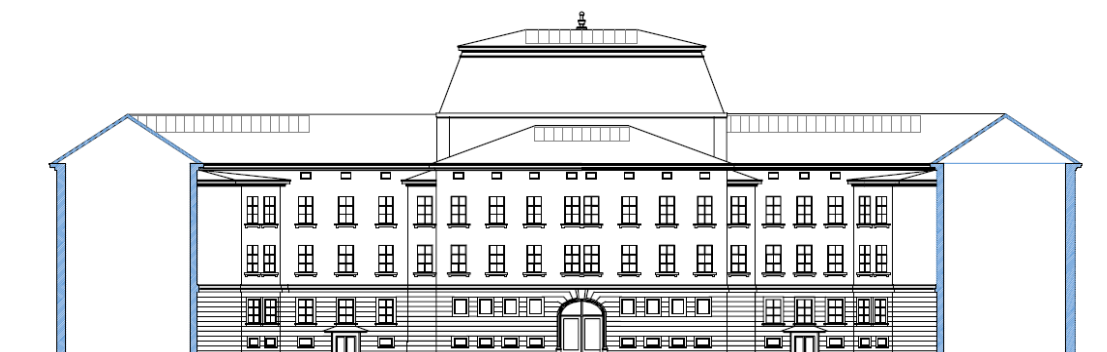




Severni trakt, obstoječa fasada proti Poljanski cesti



Vzhodni trakt, prenovljena fasada proti Kapusovi ulici



Severni trakt, obstoječa fasada proti dvorišču



Vzhodni trakt, prenovljena fasada proti dvorišču

Vir risb: Projekt IZTR, Prenova Roške vojašnice za potrebe ARS in ZAL

## A.4 FOTOGRAFIJE



Obstoječi objekt in njegovo notranje dvorišče / pogled iz smeri juga



Notranje dvorišče / predviden pričetek obnove 2021



Dovozna Kapusova ulica in vzhodna fasada objekta



Pogled vzdolž Poljanske ceste proti vzhodu na severno in zahodno fasado objekta / predviden pričetek obnove 2021





Severna oz. glavna fasada objekta / predviden pričetek obnove 2021



Pogled na zahodno krilo z jugovzhodnega vogala



Parkovna zasaditve zahodno od palače, pogled proti jugu

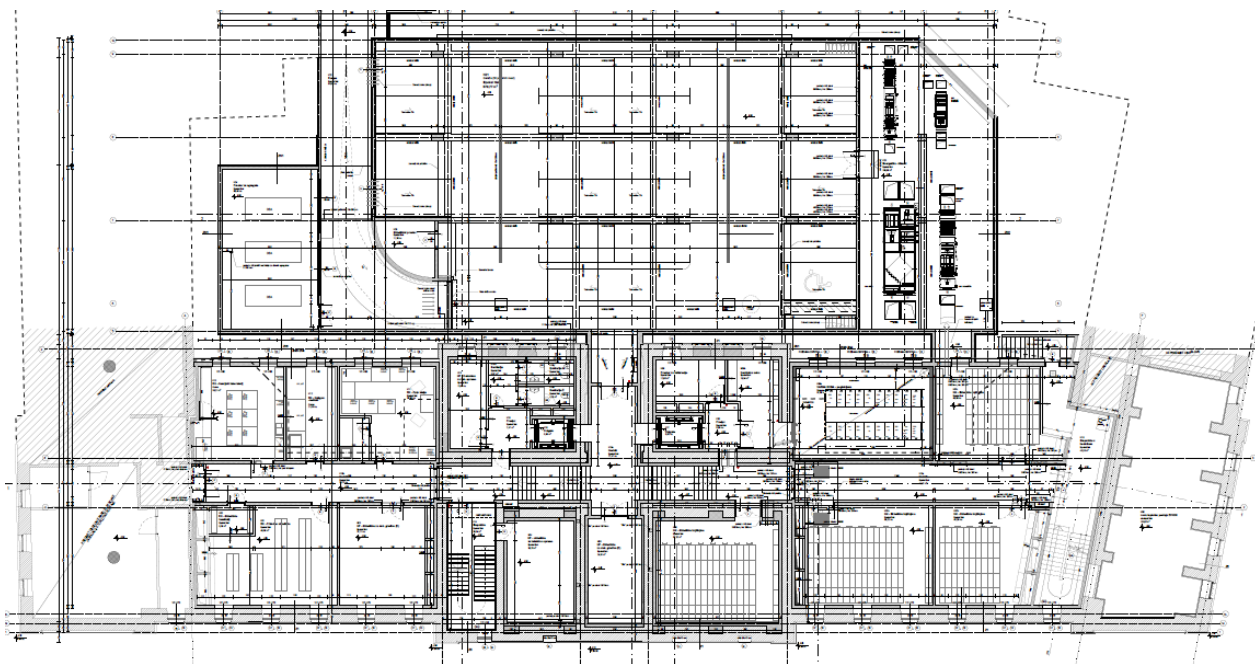


Pogled na južni del S trakta / predviden pričetek obnove 2021

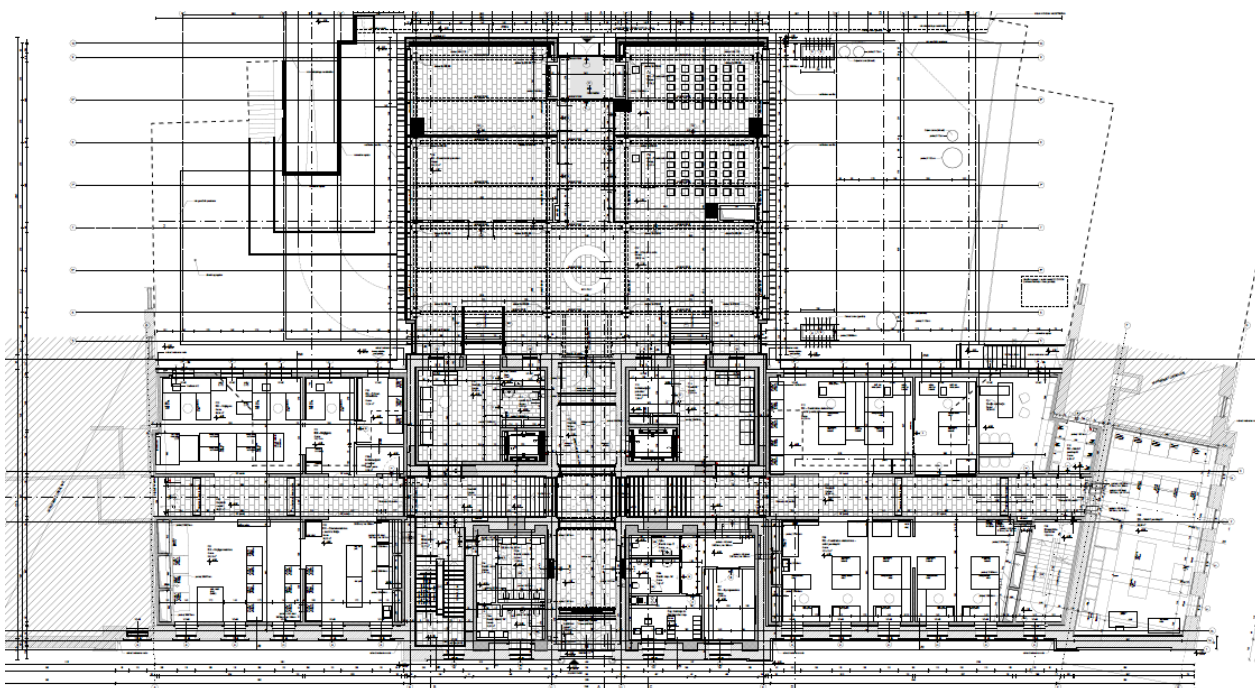


Dotrajan severovzhodni notranji vogal na stiku S in V trakta / predviden pričetek obnove 2021

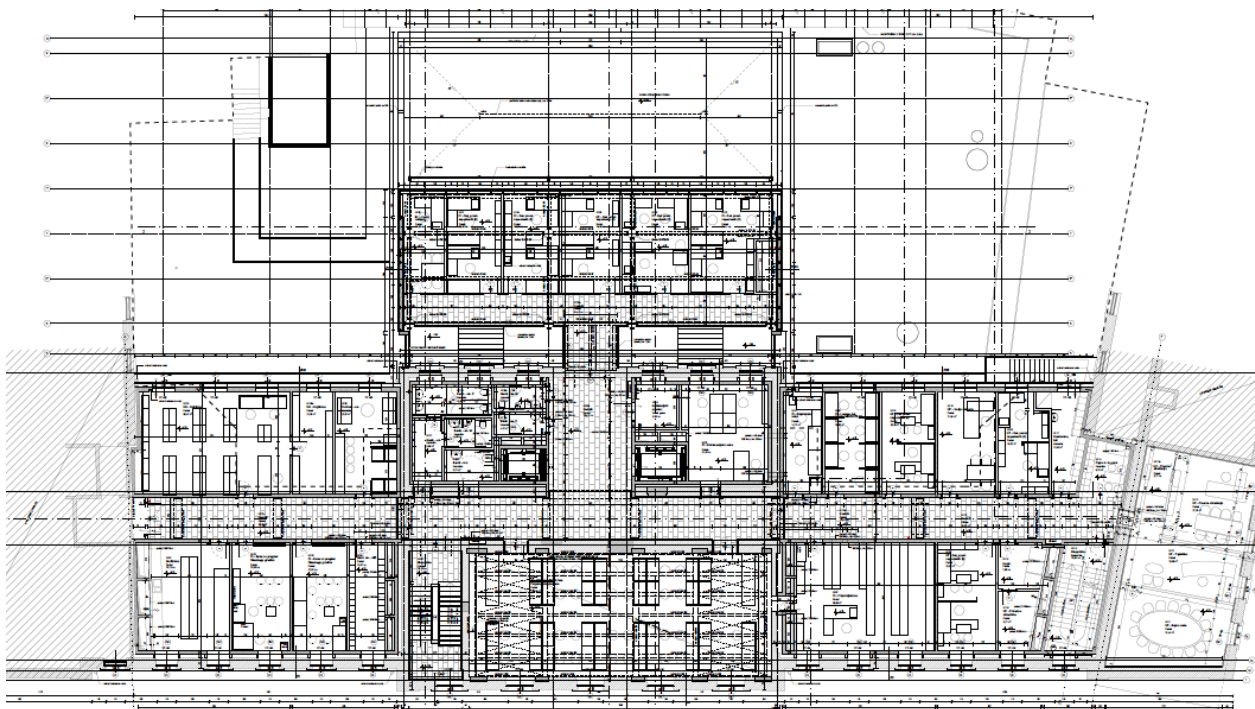
- načrti predvidene obnove in dozidave severnega trakta objekta iz let 2016–2019, na osnovi katerih je bilo pridobljeno veljavno GD in po katerih naj bi se začela izvedba prenove v letu 2021.



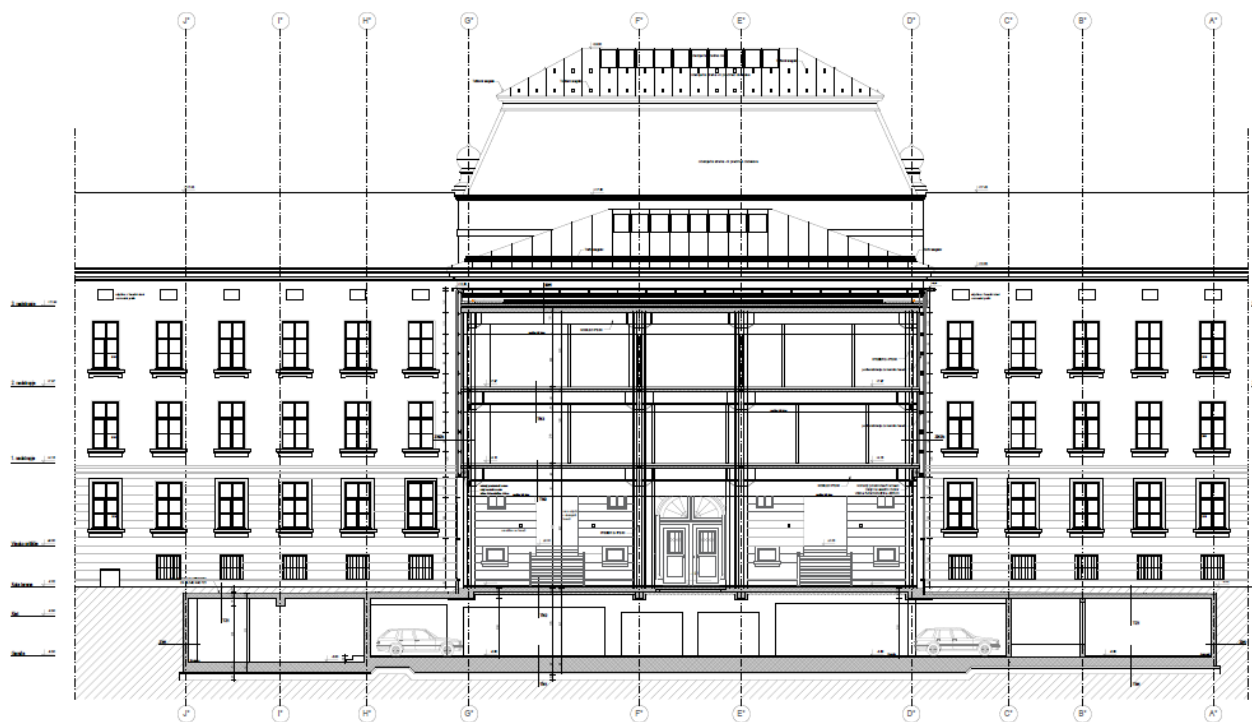
Tloris nizkega pritličja



Tloris visokega pritličja

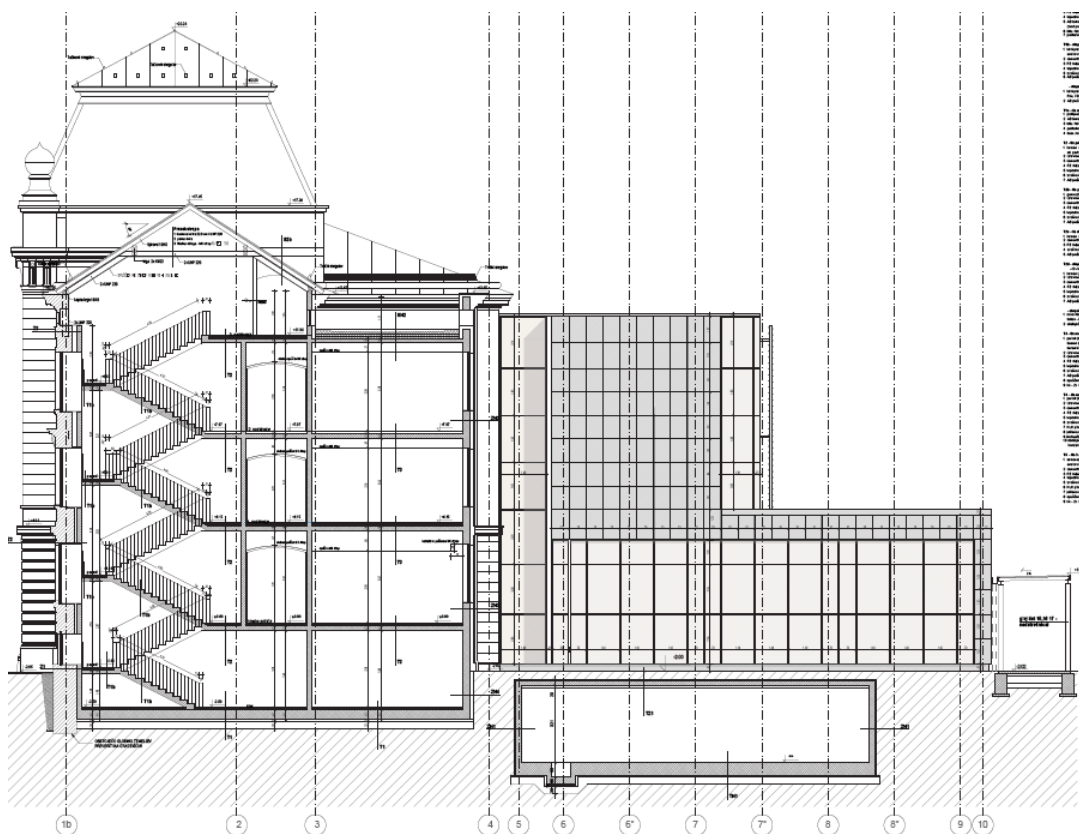


Tloris nadstropja 1

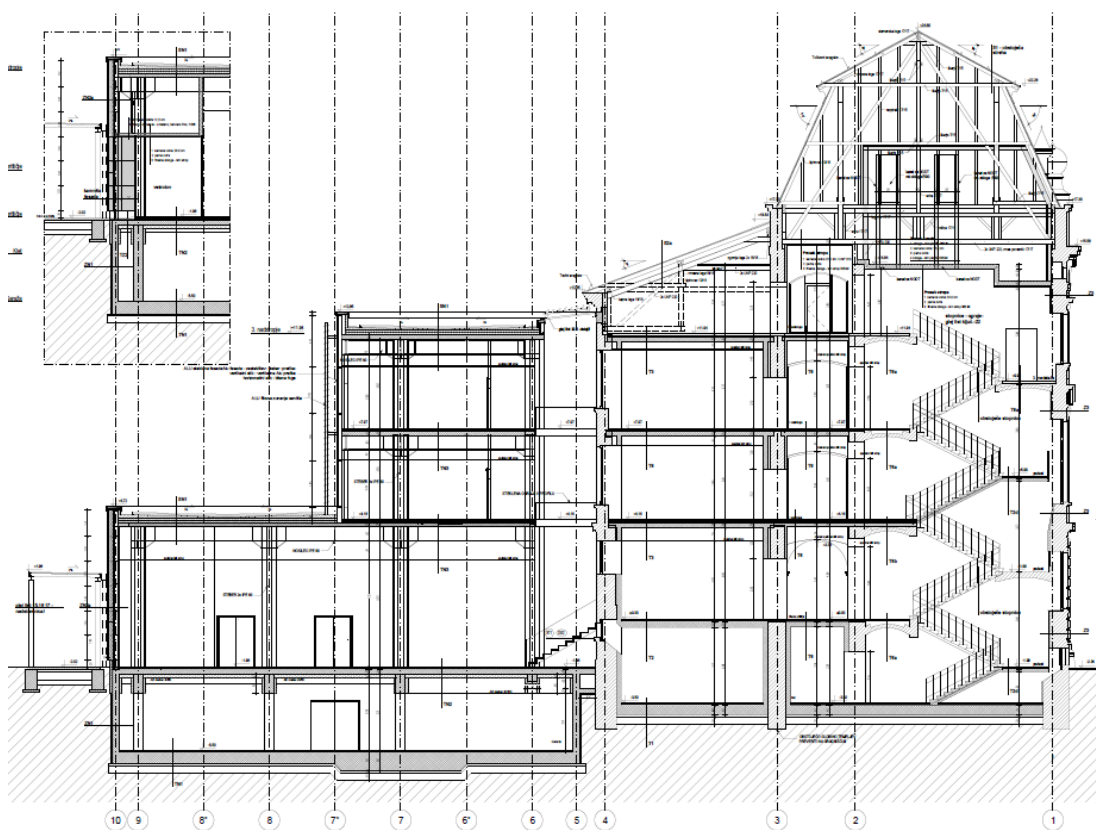


Prerez 1-1





Prerez E-E



Prerez B-B

Vir risb: PZI proj. dokumentacija KOMUNA PROJEKT, Prenova in dozidava S trakta objekta Roške vojašnice

## **B VELJAVNA PROSTORSKA DOKUMENTACIJA IN DOSEDANJI PROJEKTI**

### **B.1 IZVEDBENI PROSTORSKI AKTI**

#### **B.1.1 Občinski prostorski načrt**

Mestna občina Ljubljana (v nadaljnjem besedilu: MOL) je v juliju 2010 sprejela nov prostorski akt občine, Občinski prostorski načrt Mestne občine Ljubljana (v nadaljnjem besedilu: OPN MOL), objavljen v Uradnem listu RS, št. 78/2010, ki je začel veljati v oktobru 2010 in so mu nato sledile večkratne spremembe in dopolnitve.

Po zadnji veljavni spremembi OPN MOL v letu 2018 ima območje obravnave oznako enote urejanja prostora (EUP) PL-115 in se ureja z Izvedbenim prostorskim načrtom (v nadaljevanju: IPN). Površina enote urejanja prostora je 7159 m<sup>2</sup>. Območje je opredeljeno kot območje centralnih dejavnosti za kulturo (CDk) in je namenjeno kulturni dejavnosti in spremljajočim dejavnostim. Dopustna je gradnja stavb za kulturo in razvedrilo, muzejev in knjižnic. Pogojno so dopustne tudi stavbe in dejavnosti, ki dopolnjujejo osnovno namembnost območja, in sicer: gostilne, restavracije, točilnice, trgovske stavbe (do 200,00 m<sup>2</sup> BTP objekta ali dela objekta), druge poslovne stavbe, stavbe za storitvene dejavnosti, garažne stavbe. (11. člen Odloka o občinskem prostorskem načrtu Mestne občine Ljubljana – izvedbeni del).

Predvidena tipologija stavb je svojstvena stavba (C) – Stavba s svojevrstno oblikovno in zazidalno zasnovo (predvsem cerkev, stavbe za izobraževanje, znanstvenoraziskovalno delo in zdravstvo, poslovne stavbe in druge stavbe, ki jih zaradi svojstvenega oblikovanja ni mogoče umestiti med druge tipe stavb.

Podrobni prostorski izvedbeni pogoji (PIIP) za posamezne enote urejanja prostora za obravnavano območje predpisujejo faktor izrabe (FI) do 4,8.

Na območju CDk ni potrebno zagotavljati odprtih bivalnih površin (FBP – 0). Predpisan faktor odprtih zelenih površin za tovrstna območja ni določen (FZP - / %). Na parceli, namenjeni gradnji objekta, je treba zasaditi vsaj 20 dreves na hektar.

Nadzidave obstoječega objekta niso dopustne. Poleg ostalih posegov je dopustna tudi gradnja novega objekta, pri čemer so odmiki od obstoječega objekta lahko tudi manjši od predpisanih z odlokom, dopustne so funkcionalne povezave med objektoma. Novi objekt lahko sega v EUP PL-113 (presega gradbeno mejo – GM) v kleti in nadstropjih nad svetlo višino minimalno 6,0m nad terenom. Višina venca obodnega prizidka se mora ujemati z višino venca obstoječega objekta. Streha je lahko ravna ali večkapna z enakim naklonom in kritino kot obstoječ objekt. Namembnost objektov: Stavbe so pretežno namenjene za potrebe ZVKDS – Centra za konservatorstvo in Arhiva Republike Slovenije.

Dostop in dovoz v pritlični del objekta na južni strani je predviden iz prometne površine z oznako PL-113. Uvoz in izvoz za kletne etaže je treba urediti iz predvidenega krožišča v EUP PL-113 po skupno uvozno-izvozni rampi za kletni del v enotah urejanja prostora PL-112 in PL-111.

OPN MOL predvideva razširitev oziroma predstavitev Poljanske ceste proti severu, s čimer se severno od palače pridobijo dodatne površine, namenjene dostopu do palače oziroma trgu pred glavnim vhodom.

Območje zahodno in južno od območja je namenjeno parkovnim ureditvam, kar je razvidno iz naslednje grafične karte:



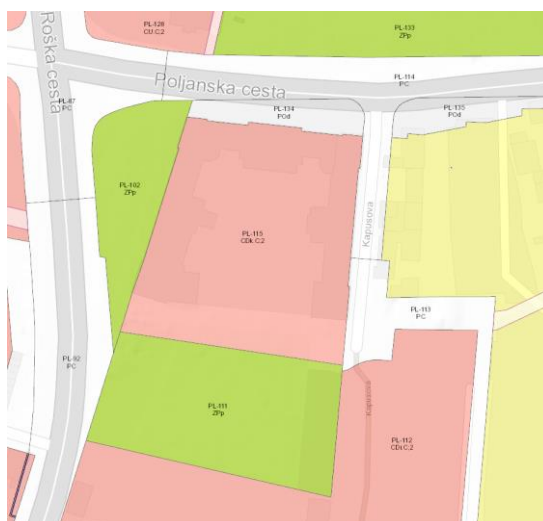
Izsek iz karte 3.1 Prikaz območij enot urejanja prostora, podrobnejše namenske rabe in prostorsko izvedbenih pogojev v trenutno še veljavnem OPN MOL

V teku so nove spremembe in dopolnitve OPN MOL. Trenutno poteka njegova javna razgrnitev in njegovo dopolnjevanje na osnovi prejetih pripomb. Javno razgrnjen dopolnjeni osnutek novih sprememb in dopolnitev OPN MOL upošteva pobude Ministrstva za kulturo (zaporedna številka pobude: SP 37,64700). Spremembe in dopolnitve so vidne v grafičnem listu 3.1 Prikaz območij enot urejanja prostora, podrobnejše namenske rabe in prostorsko izvedbenih pogojev in v Odloku - Prilogi 1: Prostorski izvedbeni pogoji (PIIP) za posamezne enote urejanja prostora (EUP PL-115).

Iz grafičnega lista 3.1 je razvidna spremenjena meja enote urejanja prostora PL-115 in s tem povečano območje namenske rabe CDK – območje centralnih dejavnosti za kulturo proti jugu in proti vzhodu do parcelne meje zemljišča ter ukinitvev gradbene meje na južni strani območja EUP PL-115. Površina tako povečane enote urejanja prostora bo ca. 9000 m<sup>2</sup>. Opisano spremembo lahko po logiki razumemo tudi kot ukinitvev javnih površin v razširjenem območju EUP PL-115.

V PIIP je ukinjena gradbena meja na južni strani območja EUP PL-115, dopuščena je gradnja do meje EUP, uvoz in izvoz za kletne etaže pa ni več vezan na ureditve v EUP PL-112.

Dodani so novi splošni okoljevarstveni pogoji, vezani na gradnjo pod nivojem terena, ki so določeni v 78.a členu odloka OPN MOL ID.



Izsek iz karte 3.1 Prikaz območij enot urejanja prostora, podrobnejše namenske rabe in prostorsko izvedbenih pogojev v spremembah in dopolnitvah OPN MOL

Pri projektiranju je potrebno upoštevati varovana območja kulturne dediščine in sicer:

- Kasarna ob Roški – območje profane stavbne dediščine – dediščina, vojašnica in park, dediščina, evid. št. 9668,
- Mestno jedro Ljubljane – območje naselbinske dediščine - dediščina, evid. št. 328,
- Poljansko predmestje – območje naselbinske dediščine - spomenik, evid. št. 8791.

### **B.1.2 Občinski podrobní prostorski načrt (OPPN)**

V aprilu 2009 je MOL sprejela OPPN za območje Treh akademij. Odlok o OPPN za dele območij urejanja CI 7/21 Roška kasarna, CS 7/22 Spodnje Poljane, CV 8 Gruberjev prekop, CR 8/1 Gruberjev prekop in CT 46 Roška cesta je bil objavljen v Uradnem listu RS, št. 40/2009, kjer je predvidena umestitev treh umetniških akademij (Akademija za gledališče, radio, film in televizijo, Akademije za likovno umetnost in Akademije za glasbo) in srednje šole s telovadnico v prostor južno od nekdanje vojašnice ob Poljanski cesti.

S spremembami in dopolnitvami OPN MOL se severna meja OPPN spreminja oziroma pomika proti jugu ter tako ne vpliva več na urejanje območja EUP PL-115.

Leta 2020 je bil zaključen javni natečaj za najprimernejšo urbanistično zasnovo tega območja, ki leži med Poljansko in Roško cesto, Strupijevim nabrežjem in Mesarsko ulico. V območju je predviden nov program z novo razmestitvijo naslednjih dejavnosti: Akademija za likovno umetnost in oblikovanje, Študentski dom Ljubljana, Srednja šola za oblikovanje in fotografijo ter športna dvorana z zunanjimi igrišči. Naročnik natečaja je bilo Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport RS. Izbrana rešitev bo osnova za pripravo novega OPPN, ki ne bo zajemal območja EUP PL-115. Izbrana rešitev funkcionalno ne vpliva na območje EUP PL-115.

## **B.2 PROJEKTI**

### **B.2.1 Prenova nekdanje vojašnice ob Poljanski cesti**

V letu 2002 je podjetje IZTR Inženiring in projektiranje d.o.o. izdelalo projekt »Prenova Roške vojašnice za potrebe ARS in ZAL – II. faza«. Projekt je obravnaval prenovo vzhodnega in severnega trakta, zahodni trakt je bil takrat že prenovljen za potrebe RC.

Glej poglavje A4 – povzetek grafičnega dela projekta !

V letih 2016 – 2019 je podjetje KOMUNA PROJEKT d.d. izdelalo projektno dokumentacijo PGD in PZI za prenovo in širitev dela objekta: »Rekonstrukcija in dozidava severnega trakta obstoječega objekta ARS na Poljanski c.40 v Ljubljani ter ureditev dvoriščnih površin«. Na osnovi PGD dokumentacije je bilo v letu 2017 pridobljeno še vedno veljavno gradbeno dovoljenje, na osnovi PZI dokumentacije pa bodo izvedena gradbeno obrtniška in instalacijska dela za načrtovane posege. Predviden pričetek izvedbe teh del je v letošnjem letu.

Glej poglavje A4 – povzetek grafičnega dela projekta !

## **C IZHODIŠČA**

### **C.1 USTANOVITEV MUZEJA SLOVENSKE OSAMOSVOJITVE**

Muzej je bil ustanovljen z namenom, da se na enem mestu zbira, ohranja in preučuje gradivo v zvezi z osamosvojitvijo in nastankom samostojne slovenske države (dokumenti, predmeti, pričevanja in drugo) in se v kontekstih razstav komunicira s tem procesom povezana znanja in vrednote. Namen delovanja muzeja je oblikovanje in ohranjanje temeljnih znanj o procesu osamosvajanja in vrednot, na katerih je nastala nova država ter jih v različnih oblikah muzeoloških kontekstov posredovati domači in tuji javnosti. In sicer s ciljem, da se implementirajo v sodobno družbo.

### **C.2 REFERENČNI PRIMERI**

#### **C.2.1 Splošno**

Muzeje v Sloveniji povezujemo s starejšimi stavbami, ki so imele prvotno drugačno funkcijo, praviloma namestitveno funkcijo. Ampak prvi slovenski javni (državni) muzej, ki se danes imenuje Narodni muzej Slovenije, je zasedel zanj namensko zgrajeno stavbo v reprezentativnem klasičnem slogu v takrat novo razvijajočem se delu prestolnega mesta Kranjske. Z razširitvijo muzejske mreže po drugi svetovni vojni pa se je novoustanovljene muzeje umeščalo v historične stavbe (gradove, reprezentativne meščanske hiše in samostane), s čimer so utrdile zgoraj navedene predstave.

Muzej slovenske osamosvojitve bo zbiral, valoriziral in prezentiral kulturno dediščino za ustanovitelja pomembno zgodovinsko obdobje in problemsko področje, to je nastanek samostojne in neodvisne Republike Slovenije. V zadnjih desetletjih je nastalo več podobnih novih institucij, ki se fokusirajo izključno na pomembno zgodovinsko obdobje (recimo Muzej druge svetovne vojne v Gdansk) ali zgodovinski proces (muzeji holokavsta). Večina tovrstnih muzejev po Evropi je zasebnih, med državnimi pa je precej pozornosti požel Muzej druge svetovne vojne v Gdansk, odprt leta 2008. Muzej z 28000 m<sup>2</sup> bruto površine, od česar je 5000m<sup>2</sup> razstavnih prostorov, ima zagotovljene pogoje za celostno predstavitev zgodovinskega obdobja, ki je zaznamoval poljsko in evropsko zgodovino.

#### **C.2.2. Muzej druge svetovne vojne v Gdansk**

Muzej druge svetovne vojne v Gdansk navajamo kot referenčni primer, ker je nastal v zadnjem obdobju, v pogojih že izoblikovane muzejske mreže za pomembno zgodovinsko obdobje v poljski (nacionalni) zgodovini – in seveda širše. Poslanstvo muzeja je večplasten prikaz sorazmerno kratkega časovnega obdobja. Pri tem so prezentirane raznovrstne muzealije, koriščene so sodobne tehnologije, muzejske postavitve pa se konstantno dopolnjujejo. Posebna dodana vrednost je v prikazu prepletenosti in povezanosti domače poljske izkušnje med drugo svetovno vojno z mednarodnimi političnimi razmerami in razmerji. Muzej torej poskuša vzpostaviti razumevanje zgodovinskega časa na različnih ravneh (globalno-lokalno / skupnost-posameznik), s tem pa omogočiti polifonijo različnih izkušenj, stanj in spominov ob siceršnjem izhodiščni vrednostni opredelitvi do nacizma in vzročno-posledičnega razmerja, ki ga vzpostavlja vojna in okupacija. Glede tega so po nekaj letih - po političnih spremembah - potekale razprave, ali ni nemara premalo poudarjen status Poljske kot nacistične žrtve. Tem kontroverzam navkljub je imenovani muzej tip novega, sodobnega muzeja, ki bistveno dopolnjujejo muzejsko mrežo, ustanovljen pa je posebno pomembno zgodovinsko obdobje.



Slovensko osamosvojitev, torej pridobitev državnosti (eden od pogojev za državnost je mednarodno priznanje), je mogoče razumeti zgolj ob upoštevanju mednarodnih razmer, vpetost slovenskega dogajanja konec osemdesetih in v začetku devetdesetih v širše jugoslovansko in evropsko dogajanje na različnih ravneh. V ta namen pa je mogoče koristiti sodobne tehnologije, ki s pomočjo senzoričnih učinkov približajo ciljni zgodovinski čas obiskovalcem, še posebej mlajšim. Skupni imenovalec obeh muzejev je tudi umestitev poslovno-razstavnih prostorov na lokacijo, ki je pomembna spominska točka v procesih, ki jih muzeja raziskujeta in prezentirata.



Muzej druge svetovne vojne v Gdansku

## **D PROGRAM IN VELIKOST**

### **D.1 PREDVIDENI PROGRAM IN DELOVANJE MSO IN ARS V SEVERNEM TRAKTU OBJEKTA IN NJEGOVEM PRIZIDKU**

#### **D.1.1 Muzej slovenske osamosvojitve MSO**

Programsko in organizacijsko bodo muzej tvorili trije oddelki in knjižnica in sicer gre za:

- Skladiščni depoji s prostori za zaposlene konzervatorje
- Študijski depoji s prostori za zaposlene in s prostorom za zunanje uporabnike
- Razstavni prostori z učilnicami in prostorom oz. dvorano za prireditve
- Knjižnica (priročna) s sodobnimi avdio in drugimi pripomočki ter čitalnico za zunanje uporabnike

Poleg navedenih oddelkov in knjižnice, pa bo muzej organizacijsko tvorila še uprava s pisarno direktorja, tajništvom in prostorom za razgovore.

##### **D.1.1.1 Uprava / visoko pritličje (VP) – levi del**

Pisarna direktorja naj bo dovolj prostorna za umestitev delovne mize direktorja, knjižnih polic ali omar in mize za razgovore za vsaj štiri osebe. Pisarna naj bo dostopna iz dostopnega hodnika, imeti pa mora tudi možnost neposredne povezave s tajništvom. Prostor za tajništvo naj bo umeščen ob pisarni direktorja z možnostjo delitve v dela. V enem naj bo delovno mesto tajnice direktorja, v drugem pa 1-2 delovni mesti za druge zaposlene v tajništvu. Prostor za razgovore oz. sejna soba naj omogoča razgovore za 8 – 10 ljudi in naj bo dostopna iz skupnega hodnika. Nekje v bližini naštetih prostorov pa naj bo umeščena tudi čajna kuhinja za zaposlene.

##### **D.1.1.2 Pisarne za zaposlene, garderoba in sanitarije za zaposlene / VP – levi del**

Na nivoju visokega pritličja naj se zgotovi še pisarniški delovni prostor za 2 -3 zaposlene, ki naj bo umeščen ob fasadno steno. Ob tem pa še prostor za garderobo za vse zaposlene in prostore za sanitarije za zaposlene na nivoju visokega pritličja. .

##### **D.1.1.3 Recepcija, garderobe za obiskovalce, sanitarije za obiskovalce / VP – desni del**

Ob vhodu v sklop z razstavnimi prostori naj se umesti prostor recepcije z delovnim mestom za receptorja, nekaj sedeži za obiskovalce ter razstavnimi policami in vitrinami za informativno in drugo gradivo. Recepcija naj bo dostopna tudi z dvigalom. V bližini recepcije pa naj se umesti prostor z garderobo za obiskovalce ter prostore s sanitarijami za obiskovalce. Garderoba in sanitarije imajo lahko skupni predprostor.

##### **D.1.1.4 Razstavni prostori / VP – desni del**

Razstavni prostori naj bodo v čim večji meri odprti in prehodni ter na ta način omogočati različne možnosti za postavitve razstav. Prostori naj bodo dostopni iz osrednjega hodnika preko katerega pa se lahko v določenih primerih tudi povezujejo. Končni razstavni prostor (posebna soba) naj bo zasnovan in opremljen kot večnamenski. Poleg razstav naj omogoča tudi uporabo kot pedagoška in andragoška delavnica, opremo za tak namen (npr. sedeži,...) pa naj se hrani v priročnem skladišču v neposredni bližini.

#### **D.1.1.5 Pisarne za zaposlene / nizko pritličje (NP) – desni del**

Tudi v tej etaži naj se zagotovi pisarniške delovne prostore za 8 – 10 zaposlenih, ki naj bodo opremljeni z delovnimi mizami za vsakega zaposlenega ter policami in arhivskimi omarami za hranjenje obdelovanega gradiva. V sklopu teh prostorov naj se predvidi tudi čajna kuhinja. Prostori naj bodo umeščeni ob fasadi, dostopni pa bodo po osrednjem hodniku.

#### **D.1.1.6 Sanitarije za zaposlene, shramba / nizko pritličje (NP) – sredni del**

Srednjem delu te etaže naj se zagotovi prostore za sanitarije za zaposlene, ki naj bodo ustrezno dimenzionirane glede na število zaposlenih v tej etaži. Ob njih naj bo tudi manjši prostor za priročno skladišče oz. shrambo.

#### **D.1.1.7 Skladišča / nizko pritličje (NP) – sredni del**

Srednjem delu te etaže naj se zagotovi tudi prostore za skladišče za tehnično opremo, skladišče za dokumentarno gradivo in skladišče knjižnice, v katerem naj bodo predvidene pomične arhivske police za hranjenje knjižničnega gradiva. Ostali dve skladišči sta lahko opremljeni z fiksnimi policami, regali ali z arhivskimi omarami.

#### **D.1.1.8 Velika univerzalna delavnica, fotografski laboratorij / nizko pritličje (NP) – levi del**

Prostor te delavnice naj bo ustrezno velik, da se bodo v njem lahko umestila delovna mesta za konzervatorje, mizarje in fotografe. Predvideti je potrebno delovna mesta za 6 – 8 ljudi. Ob delavnico oz. v njeno bližino je potrebno umestiti prostor za foto laboratorij z vso potrebno opremo. Tako delavnica kot laboratorij naj bosta umeščena ob fasadno steno in dostopna iz osrednjega hodnika.

### **D.1.2 Arhiv Republike Slovenije**

#### **D.1.2.1 Prostori za obiskovalce**

V poglavju so opisani samo tisti javni prostori ARS (prostori dostopni za zunanje uporabnike t.j. obiskovalce), ki bodo stalno ali začasno umeščeni v severni trakt. Skupni oz. ostali prostori obeh inštitucij pa so opisani v poglavju D.2.3.

##### **Sklop čitalnice**

Prostori v sklopu čitalnice ARS so dostopni iz sprejemne avle oziroma preko kontrolne točke v visokem pritličju trakta, kjer se bodo uporabniki (zaposleni in obiskovalci) identificirali. Čitalniški prostori so precej dobro povezani tudi z že obstoječim depojskim delom v vzhodnem traktu objekta.

##### **Sklop knjižnice**

Knjižnica in priročno skladišče knjižnice sta prostorsko navezana na čitalniške prostore. Po značaju je knjižnica sedaj sicer interna, vendar javno dostopna za obiskovalce in uporabnike čitalnice, po vrsti gradiva pa spada med strokovne knjižnice. Knjižnična služba je ločena od čitalniške.

#### **D.1.2.2 Prostori za zaposlene**

##### **Uprava**

Za upravni del so prostori predvideni v okviru S trakta in sicer v njegovi 3. etaži ter delno v delno v 1. etaži. Zaradi umeščanja programa MSO v S trakt, so navedeni prostori v 1.etaži prestavljeni v novo predvideni J trakt objekta.

## **Delovni prostori arhivistov**

Delovni prostori arhivistov so predvideni v okviru S trakta in sicer v njegovi 4. etaži ter delno v medetaži med 3.in.4. etažo.

## **Sortirnice**

Sortirnice so predvidene v vseh etažah severnega trakta razen v 1.etaži t.j. v nizkem pritličju.

## **Restavriranje in konserviranje knjig in papirja**

Prostori Centra za restavriranje in konserviranje se delijo na restavratorski del (konserviranje in restavriranje papirja, pergamenta in pečatov), knjigoveški del (konserviranje in restavriranje knjižnih vezav) ter skupne prostore. Delovni prostori restavradorjev in konzervatorjev so predvideni v okviru S trakta in sicer v njegovi 2. etaži ter delno v 1. etaži t.j. v nizkem in visokem pritličju. Zaradi umeščanja programa MSO v S trakt, so navedeni prostori prestavljeni v novo predvideni J trakt objekta.

## **Elektronsko arhiviranje**

Za potrebe sektorja za elektronsko arhiviranje so prostori predvideni v okviru S trakta in sicer v njegovi 3. etaži ter delno v 2. etaži.

### **D.1.3 Skupni oz. ostali prostori**

Skupni prostori so javni in po identifikaciji pri varnostniku oziroma vratarju dostopni zunanjim uporabnikom oz. obiskovalcem. Zaradi čim bolj enostavnega dostopa so locirani v pritličju oz. čim bližje vhodu. Dostop je prilagojen za gibalno ovirane osebe. Javni prostori so strogo ločeni od poslovnih, skladiščnih in delavniških prostorov, prehod med njimi za nepooblaščen osebe pa je onemogočen in nadzorovan s sistemom kontrole dostopa.

#### **D.1.3.1 Vhodna oz. sprejemna avla**

Vhodna avla je umeščena v prizidku in sicer takoj v nadaljevanju osrednjega dostopnega hodnika, ki leži na terenu v osrednjem delu severnega trakta. Dostop do tega prostora, ki bo opravljal funkcijo vhodne avle, bo možen skozi glavni oz. protokolarni vhod v objekt s Poljanske ceste, skozi servisni vhod z dvorišča in iz kletne garaže (po stopnišču ali z dvigalom). Zaradi narave dela vseh treh inštitucij, še posebej pa ARS, je nujna identifikacija in kontrola obiskovalcev in zaposlenih. »Vhodna avla« bo tako predstavljala glavno kontrolno točko tistega dela objekta, ki je v uporabi ARS. RC, ki že nekaj časa uporablja svoje prostore v zahodnem traktu, pa bo lahko imel ločeno točko za identifikacijo in kontrolo obiskovalcev ter zaposlenih. Enako velja za obiskovalce MSO. Ko se bodo obiskovalci identificirali, bodo lahko dostopali do javnih prostorov posamezne inštitucije oziroma pod določenimi pogoji tudi do poslovnega dela objekta oz. njegovega zahodnega in severnega trakta.

V sklopu »vhodne avle« je zato predviden prostor za varnostnika in informacijsko točko, kjer bodo zaposleni obiskovalcem dajali informacije in jih usmerjali naprej.

#### **D.1.3.2 Razstavni prostori**

Del razstavnih prostorov je lahko v manjšem obsegu organiziran kot del vhodne avle (odprt razstaven prostor za občasne razstave), večji del pa kot zaprti razstavni prostori. Vse tri inštitucije bodo imele stalne in občasne razstave. Del razstavnih površin je lahko tudi na javno dostopnih hodnikih posamezne inštitucije. Dostop do razstavnih prostorov mora biti v vsakem primeru nadzorovan. V primeru razstav posebno vrednih eksponatov, je potrebno za ta namen predvideti ločen prostor, ki bo dodatno nadzorovan.

### **D.1.3.3 Predavalnice**

Ob razstavnih prostorih bosta dve manjši predavalnici oziroma učilnici za okoli 30 oseb, ki se lahko po potrebi združita v eno večjo. Namenjeni sta izobraževanju in seminarjem, ki jih organizirajo inštitucije, obiskom šolskih skupin ter manjšim prireditvam. V primeru večjih prireditev ali razstav se lahko prostora predavalnic poveže s prostorom vhodne avle in ob tem del predavalnic nameni tudi gostinski ponudbi.

Površine za garderobe in sanitarije za obiskovalce so zagotovljene v severnem traktu. Sanitarije so zagotovljene tudi za gibalno ovirane osebe.

## **D.1.4 Spremljajoči prostori**

### **D.1.4.1 Servisni prostori**

Servisni prostori so zagotovljeni v nizkem pritličju severnega trakta. Ob spremembi rabe le tega je potrebno zagotoviti zadostno število priročnih skladišč, skladišče opreme za razstave, skladišče tehnične opreme, prostore za vzdrževalca in čistilke ter po potrebi tudi skladišče za odpadne materiale.

### **D.1.4.2 Tehnični prostori**

Tehnični prostori za potrebe delovanja obeh inštitucij so locirani v kletnih prostorih prizidka S trakta, v prostorih nizkega pritličja in poleg tega še v tehnični etaži umeščeni na delu podstrešja objekta.

### **D.1.4.3 Dovoz in dostop**

Dovoz za vsa motorna vozila bo, kot je to že sedaj, s Kapusove ulice in bo kontroliran. Gre za dovoz za potrebe dostavnih vozil ter motornih vozil uslužbencev in v nekaterih izjemnih primerih tudi določenih obiskovalcev.

S severne strani objekta je skozi obstoječ vhod predviden protokolarni dostop ter glavni dostop za zaposlene in obiskovalce. Zaposleni vseh treh inštitucij bodo do svojih delovnih prostorov dostopali tudi iz kletne garaže. Vsi vhodi oz. dostopi pa najprej vodijo do ene kontrolne točke, od tam pa v prostore posamezne inštitucije ali njihove skupne prostore oz. javni del objekta. Prav tako morajo biti nadzorovani vsi prehodi in vertikalne komunikacije.

### **D.1.4.4 Dostava in parkiranje**

Dostava arhivske in druge dokumentacije za potrebe obeh inštitucij bo ločena in je opisana pri posamezni inštituciji. Poleg tega je potrebno predvideti tudi dostavne točke za splošne službe inštitucij (pošta, ekonomat...), razstave in gostinski del.

V kletni etaži prizidka S trakta je predvideno določeno število parkirnih mest za uslužbence in občasno tudi obiskovalce. Višina tega dela je prilagojena dostopu z osebnimi in kombiniranimi vozili.

Število parkirnih mest (PM) za motorni in kolesarski promet je predvideno skladno z 10. poglavjem (Parkirne površine) odloka OPN ID MOL, ki opredeljuje da se obravnavani objekt oz. območje nahaja v parkirni coni 2 ter v 38. členu predpisuje tudi potrebno število parkirnih mest za predvidene namembnosti v objektu. Odstopanja od normativov so dopustna na podlagi mobilnostnega načrta, s katerim se dokaže, da predlog prometne ureditve pomeni uresničevanje prometne politike MOL. Mobilnostni načrt je bil izdelan in na njegovi osnovi predvideno zadostno število parkirnih mest za motorni in kolesarski promet.



## **D.2 TABELARIČNI PRIKAZ POTREBNIH POVRŠIN**

Navedene so okvirne prostorske kapacitete (neto površine posameznih prostorov).

Prikazanim prostorskim potrebam je potrebno dodati še:

- površine komunikacij (horizontalne in vertikalne komunikacije – hodniki, stopnišča, dvigala),
- površine tehničnih prostorov, manipulacije, dovoza, parkirnih površin...

Kjer ni posebej navedeno, je potrebno upoštevati tudi površine za sanitarije ter pomožne prostore.

## D.2.1 Muzej slovenske osamosvojitve

### D.2.1.1 Prostori za obiskovalce

	Velikost	Skupna velikost	Potrebna oprema	Mikroklimatski pogoji	Opombe	Št. uporabnikov (max)
Sanitarije (M, Ž, inv.)	31 m <sup>2</sup>	31 m <sup>2</sup>	Sanitarna oprema, omarica za shranjevanje sanitarnega materiala	20–28 °C, 40–60 r. v.	Visoko pritličje	Vsi obiskovalci
Predprostor sanitarij z garderobo	22 m <sup>2</sup>	22 m <sup>2</sup>			Visoko pritličje	Vsi obiskovalci
Razstavni prostor	212 m <sup>2</sup>	212 m <sup>2</sup>	Vitrine in panoji ter multifunkcijska svetila	18–24 °C, 40–60 r. v.	Visoko pritličje	2 zaposlena in 40 obiskovalcev
Razstavni prostor – pedagog. + andrag. delavnica	90 m <sup>2</sup>	90 m <sup>2</sup>	Vitrina, multifunkcijska svetila, interaktivna tabla, miza, sedeži	18–24 °C, 40–60 r. v.	Visoko pritličje	2 zaposlena in 15 obiskovalcev
Hodnik	62 m <sup>2</sup>	62 m <sup>2</sup>		20–28 °C, 40–60 r. v.	Visoko pritličje	
Trgovinica	30 m <sup>2</sup>	30 m <sup>2</sup>	Omare, prodajni pult	20–28 °C, 40–60 r. v.	Visoko pritličje	1 zaposlen
Vhodna avla s kavarno	280 m <sup>2</sup>	280 m <sup>2</sup>	Oprema, ki je potrebna za izvajanje kavarniške dejavnosti, mize, stoli in fotelji	20–28 °C, 40–60 r. v.	Pritličje	2 zaposlena in vsi obiskovalci
Predavalnica 1	53 m <sup>2</sup>	53 m <sup>2</sup>	Mize, stoli in interaktivna tabla, dvizno platno ter video-snemalna naprava	20–24 °C, 40–60 r. v.	Pritličje	2 zaposlena in 25 obiskovalcev
Razstavni prostor + delavnice	53 m <sup>2</sup>	53 m <sup>2</sup>	Mize, stoli in interaktivna tabla, dvizno platno ter video-snemalna naprava	18–24 °C, 40–60 r. v.	Pritličje	2 zaposlena + 15 obiskovalcev
Razstavni prostor + bralni kotiček	50 m <sup>2</sup>	50 m <sup>2</sup>	Omara, sedeži, panoji	20–24 °C, 40–60 r. v.	Pritličje	10 obiskovalcev
<b>Prostori za obiskovalce/skupaj</b>		<b>883 m<sup>2</sup></b>				<b>Skupaj OBISKOVALCEV: 105</b>

### D.2.1.2 Prostori za zaposlene

	Velikost	Skupna velikost	Potrebna oprema	Mikroklimatski pogoji	Opombe	Št. uporabnikov(max)
Skladišče	42 m2	42 m2	Omare	18–24 °C, 40–60 % r. v.	Visoko pritličje	Nekateri zaposleni
Sanitarije (M, Ž)	12 + 15 m2	27 m2	Sanitarna oprema, omarica	20–28 °C, 40–60 % r. v.	Visoko pritličje Nizko pritličje	Vsi zaposleni
Čajna kuhinja	10 + 19 m2	29 m2	Omare, 2 hladilnika, 2 indukcijski plošči, 2 mikrovalovni pečici, 2 pomivalni koriti	20–28 °C, 40–60 % r. v.	Visoko pritličje Nizko pritličje	Vsi zaposleni
Priročno skladišče + čistila	12 m2	12 m2	Omara, polica	18–24 °C, 40–60 % r. v.	Visoko pritličje	Nekateri zaposleni
Sprejemna pisarna - tajništvo	20 m2	20 m2	Miza, omare, sedeži	20–24 °C, 40–60 % r. v.	Visoko pritličje	1 zaposlen
Pisarna za zaposlene	25 m2	25 m2	Standardna pisarniška oprema	20–24 °C, 40–60 % r. v.	Visoko pritličje	2 zaposlena
Pisarna direktorja	37 m2	37 m2	Standardna pisarniška oprema, klubska mizica in zofa	20–24 °C, 40–60 % r. v.	Visoko pritličje	1 zaposlen
Pisarna (3 delovna mesta)	60 m2	60 m2	Standardna pisarniška oprema	20–24 °C, 40–60 % r. v.	Visoko pritličje	2 zaposlena
Pisarna (4 delovna mesta)	2 x 40 m2	80 m2	Standardna pisarniška oprema	20–24 °C, 40–60 % r. v.	Nizko pritličje	2 zaposlena
Pisarne za zaposlene in depoje (2 delovni mesti)	100 m2	100 m2	Standardna pisarniška oprema, ognjevarna omara	20–24 °C, 40–60 % r. v.	Nizko pritličje	1 zaposlen
Sejna soba	38 m2	38 m2	Standardna pisarniška oprema, dvizžno platno, avdio-vizualna naprava	20–28 °C, 40–60 % r. v.	Visoko pritličje	8 zaposlenih ali obiskovalcev
Priročno skladišče	8 m2	8 m2	Omara	20–24 °C, 40–60 % r. v.	Visoko pritličje	Vsi zaposleni

Fotokopirnica	6 m2	6 m2	Multifunkcijska naprava in omara	20–28 °C, 40–60 % r. v.	Visoko pritličje	Vsi zaposleni
Hodnik	45 + 39 + 44 m2	128 m2		20–28 °C, 40–60 % r. v.	Visoko pritličje Nizko pritličje	
Skladišče za tehnično opremo	30 m2	30 m2	Omara	20–28 °C, 40–60 % r. v.	Nizko pritličje	Nekateri zaposleni
Prostor za server	25 m2	25 m2	Miza, omara in strežnik	18–28 °C, 40–60 % r. v.	Nizko pritličje	Nekateri zaposleni ali obiskovalci
Skladišče za knjige	60 m2	60 m2	Prevozen polični regal – »kompaktus« (vključno s tračnicami), miza in stol	18–22 °C, 40–60 % r. v.	Nizko pritličje	Nekateri zaposleni
Velika univerzalna delavnica	100 m2	100 m2	Velika delovna miza, sedeži in omare	18–28 °C, 40–60 % r. v.	Nizko pritličje	Nekateri zaposleni
Fotografski laboratorij	46 m2	46 m2	Omare, miza, sedež	18–28 °C, 40–60 % r. v.	Nizko pritličje	Nekateri zaposleni
<b>Prostori za zaposlene/skupaj</b>		<b><u>873 m2</u></b>				

<b>Vsi prostori MSO / SKUPAJ</b>		<b><u>1.756 m2</u></b>				Skupaj ZAPOSLENI: 9
----------------------------------	--	------------------------	--	--	--	---------------------

**D.2.1.3 Ostali prostori**

	Velikost	Skupna velikost	Opombe	Št. uporabnikov (max)
Priročno skladišče	14 m <sup>2</sup>	14 m <sup>2</sup>	Nizko pritličje	
Predprostor	8 + 7 m <sup>2</sup>	13 m <sup>2</sup>	Nizko pritličje	
Prostor za inštalacije	13 + 8 m <sup>2</sup>	21 m <sup>2</sup>	Visoko pritličje Nizko pritličje	
Dvigalo	5 + 7 m <sup>2</sup>	12 m <sup>2</sup>	Visoko pritličje Nizko pritličje	
Stopnišče + hodnik	26 + 45 + 77 + 20 +12 + 24 m <sup>2</sup>	204 m <sup>2</sup>	Visoko pritličje Nizko pritličje	
Hodnik z recepcijo	93 m <sup>2</sup>	93 m <sup>2</sup>	Visoko pritličje	1 zaposlen
Vetrolov	10 m <sup>2</sup>	10 m <sup>2</sup>	Pritličje	
Garaža	580 m <sup>2</sup>	580 m <sup>2</sup>	Klet	
Energetika - klimati	160 m <sup>2</sup>	160 m <sup>2</sup>	Klet	
Skladiščni prostor	12 m <sup>2</sup>	12 m <sup>2</sup>	Klet	
Prostor za agregate	66 m <sup>2</sup>	66 m <sup>2</sup>	Klet	
Dovozna klančina	80 m <sup>2</sup>	80 m <sup>2</sup>	Klet/pritličje	
<b>Ostali prostori SKUPAJ</b>		<b><u>1.265 m<sup>2</sup></u></b>		

Opombe:

\* Kjer ni posebej navedeno, je potrebno upoštevati tudi površine za sanitarije ter pomožne prostore.



## **E USMERITVE ZA NAČRTOVANJE**

V nadaljevanju so podana osnovna izhodišča, ki jih je potrebno upoštevati pri izdelavi spremembe projektne dokumentacije PZI za rekonstrukcijo in dozidavo severnega trakta objekta.

### **E.1 ZASNOVA IN OBLIKOVANJE**

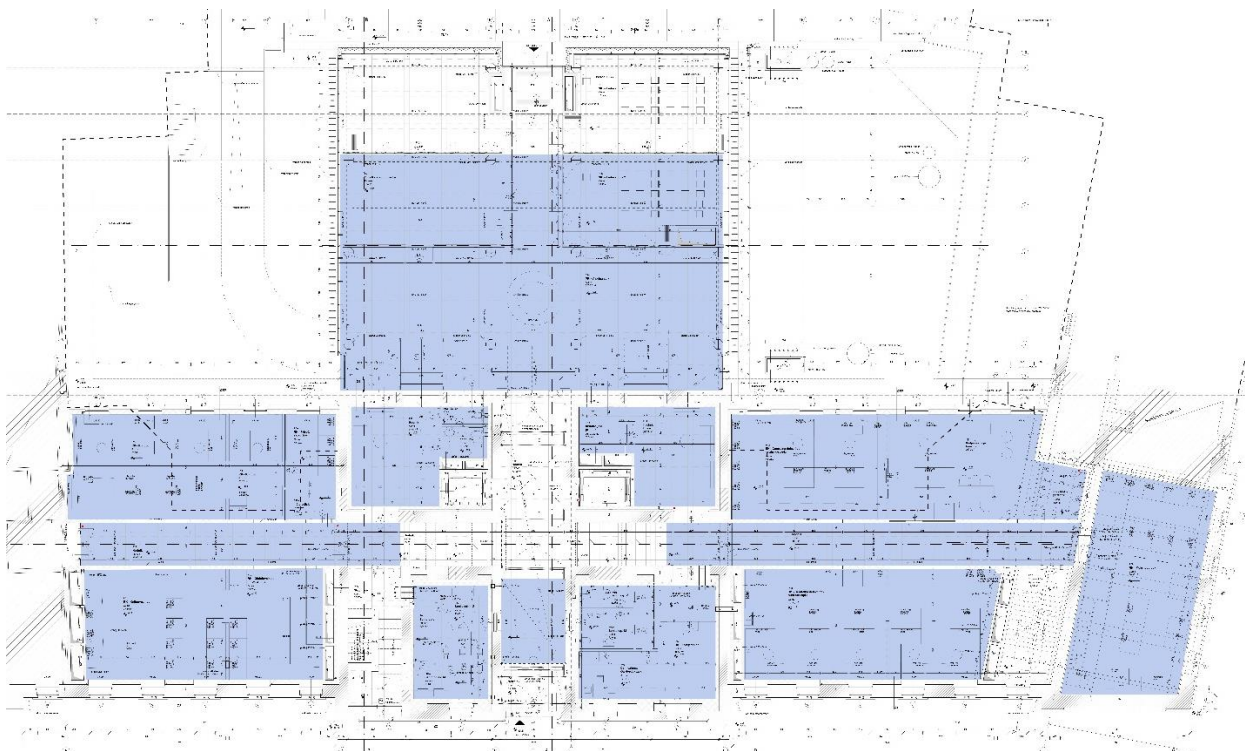
#### **E.1.1 Vrste predvidenih posegov**

Območje obdelave spremembe proj.dokumentacije PZI je omejeno na dve etaži severnega trakta in sicer na nizko in visoko pritličje ter na pritlično etažo prizidka severnega trakta. Gre za spremembo rabe teh prostorov. Poleg tega so v okviru načrtov inštalacij predvideni tudi posegi v obe strojnici (kletno in podstrešno), pri katerih pa ne gre za spremembo rabe, pač pa za predelavo določenih inštalacijskih naprav, opreme in vodov. Površine etaž s prostori v katerih je predvidena sprememba rabe, so označene v spodnjih grafikah:



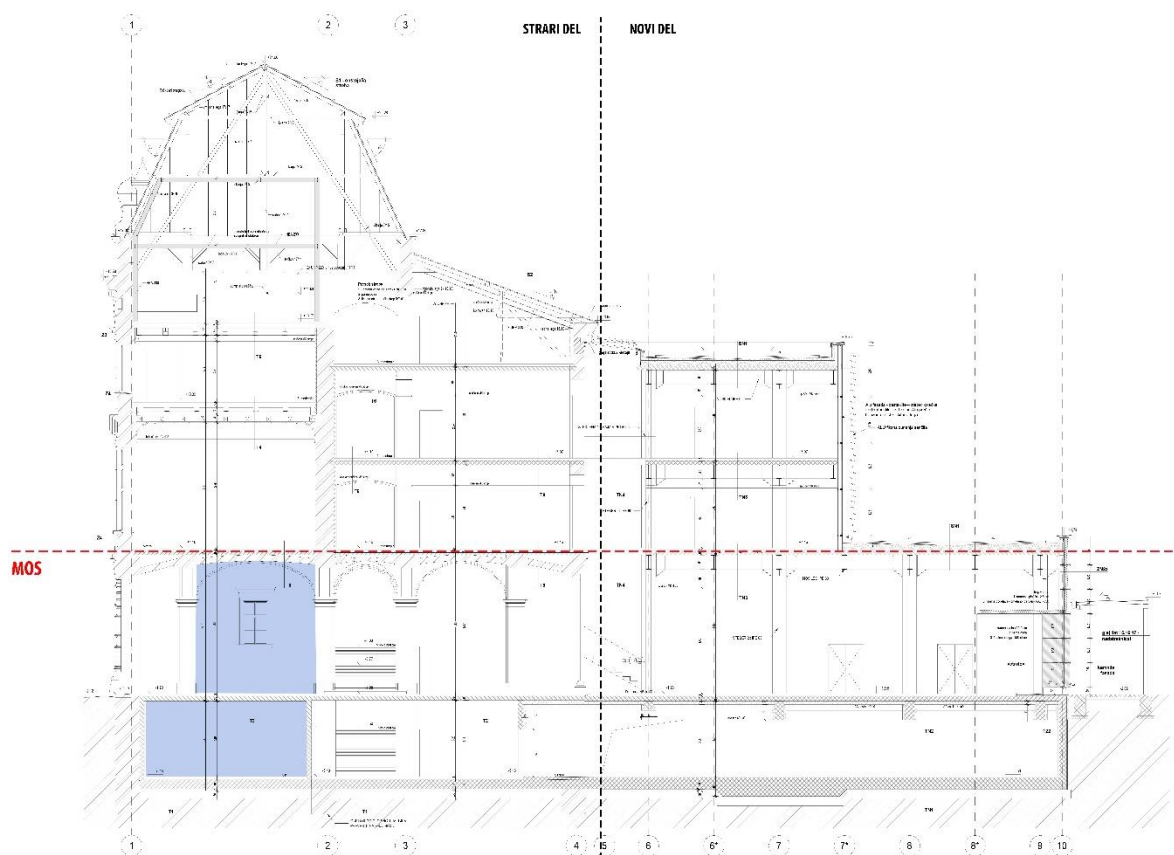
Tloris nizkega pritličja

Bruto tlorisna površina nizkega pritličja, označena z modro barvo, je cca. 740,0 m<sup>2</sup>.

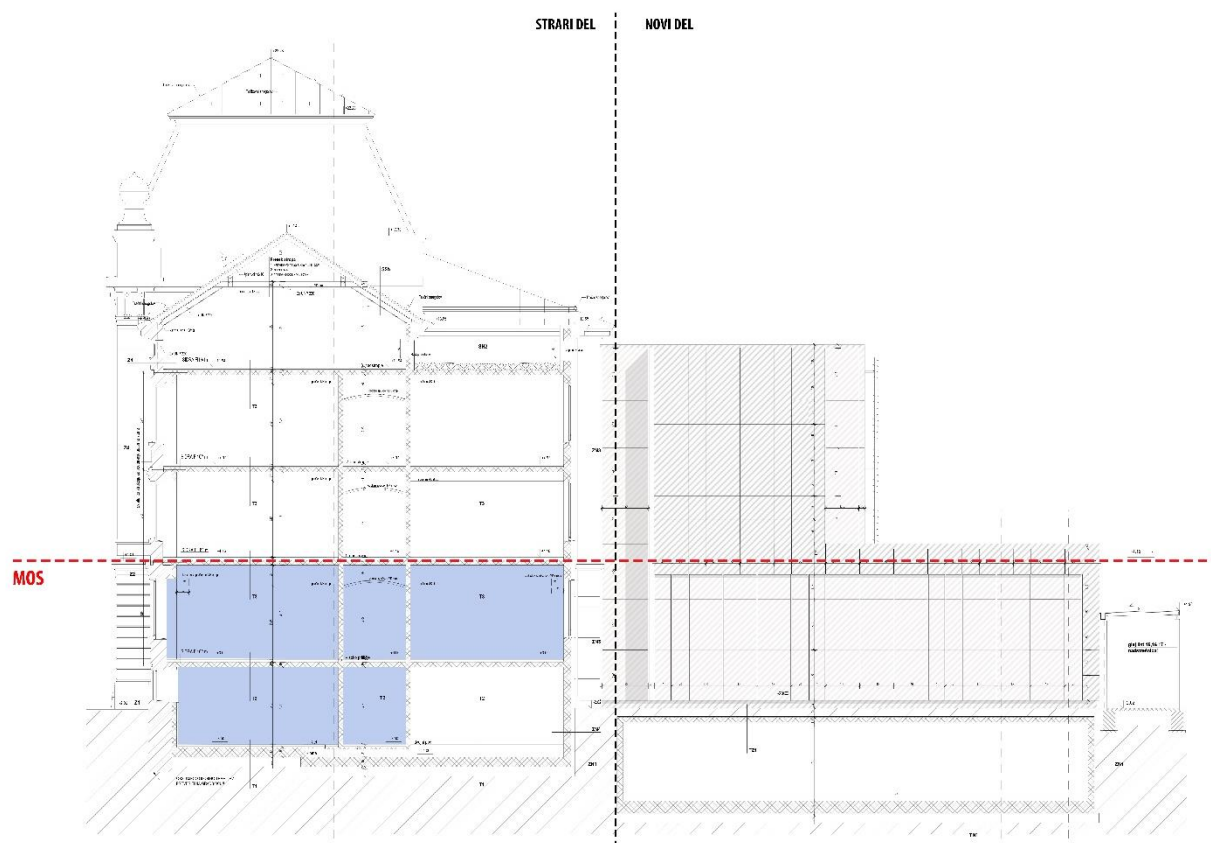


Tloris pritličja in visokega pritličja

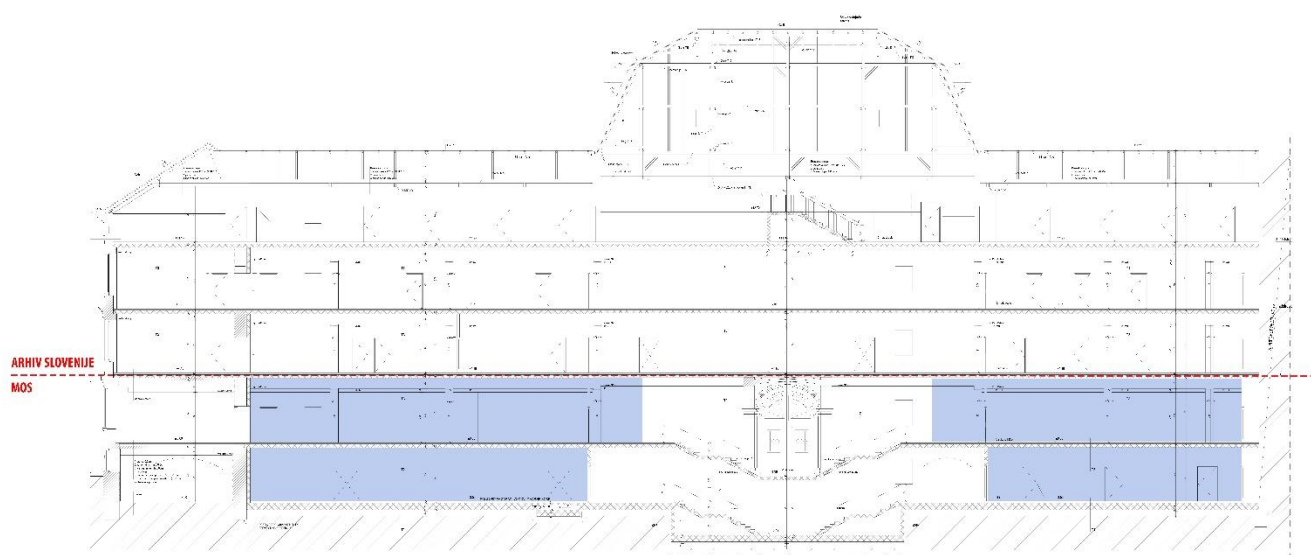
Bruto tlorisna površina pritličja in visokega pritličja, označena z modro barvo, je cca. 1.315,0 m<sup>2</sup>.



Prez A-A



Prerez D-D



Vzdolžni prerez, Prerez 1-1

## **E.2 VARSTVO KULTURNE DEDIŠČINE**

Vojašnica in park sta zavarovana kot območji kulturne dediščine, zato so bila pri načrtovanju rekonstrukcije in dozidave obstoječega S trakta objekta (1. faza) in začasnem urejanju zunanjih tj. dvoriščnih površin, upoštevana določila in pogoji pristojne enote ZVKDS.

## **E.3 POBUDE ZA UMESTITEV PROGRAMSKIH SKLOPOV**

### **E.3.1 VISOKO PRITLIČJE**

V desni del te etaže (gledano proti severu) je smiselno umestiti prostore uprave in vse ostale prostore, ki so vezani neposredno na delo uprave (sejna soba, čajna kuhinja, kopirnica) ter dva pisarniška prostora z delovnimi mesti za zaposlene. V njihovo bližino je potrebno umestiti sanitarije za zaposlene, prostor za čistila in skladišče opreme za prostore namenjene obiskovalcem v pritličju prizidka, do katerega morajo imeti dostop zaposleni.

V levi del te etaže, ki je večji od desnega, pa je smiselno umestiti rastavne prostore za stalno razstavo s trgovinico, garderobo in sanitarijami za obiskovalce ter z ločenim posebnim razstavnim prostorom, ki lahko služi tudi kot prostor za prirejanje pedagoških in andragoških delavnic.

### **E.3.2 PRITLIČJE**

Na površine pritličja v prizidku severnega trakta, ki so bile že do sedaj namenjene obiskovalcem, je poleg predavalnice smiselno umestiti del površin za kavarno, nasproti njiju pa dva večnameska prostora za razstave in prirejanje delavnic ter bralni kotiček. Drugi del površin za kavarno pa je smiselno umestiti v prostor sprejemne oz. vhodne avle v katero pridejo obiskovalci skozi glavni vhod, zaposleni pa skozi glavni ali stranski oz. dvoriščni vhod. Iz avle je že predviden neposreden dostop v levi in desni del trakta po dveh ločenih novih stopniščih. V oba omenjena dela pa se lahko dostopa tudi iz obstoječega obokanega hodnika, ki povezuje glavni vhod z avlo in v katerega se umesti recepcijo.

### **E.3.3 NIZKO PRITLIČJE**

V to etažo se lahko umestiti vse preostale potrebne prostore kot so:

- pisarne z delovnimi mesti za zaposlene in omarami za skladiščenje dokumentacije, ki jo imajo zaposleni v obdelavi;
- večnamenska delavnica
- fotolaboratorij
- skladišča in prostor za server

## **E.4 DOSTOPNE POTI**

V tlorisnih risbah s prikazom dispozicije programa, ki so priloga te PPN, so vrisane in prikazane tudi poti zaposlenih in obiskovalcev do vseh zgoraj nevedenih prostorov. Do površin oz. prostorov v nizkem pritličju lahko dostopajo samo zaposleni. Do prostorov v pritličju lahko dostopajo zaposleni in obiskovalci, pri čemer lahko obiskovalci svojo pot v visoko pritličje in nadstropja nad njim nadaljujejo samo z dovolilnico ali v spremstvu zaposlenih v prostore ARS oz. s vstopnico ali v spremstvu zaposlenih v prostore MSO.



## **E.5 NOSILNA KONSTRUKCIJA**

V okviru spremembe projektne dokumentacije PZI za rekonstrukcijo in dozidavo severnega trakta so predvideni samo tisti posegi v nosilno konstrukcijo, ki ne vplivajo na konstrukcijsko zasnovu objekta in njegovo trdnost oz. stabilnost. Gre predvsem za posege v smislu prestavitve ali povečanja določenih odprtih za vrata v že obstoječih in/ali v novo predvidenih notranjih nosilnih stenah. Posegi v obodno stensko konstrukcijo in fasado niso predvideni in tudi ne dopustni, saj investitor z obravnavanimi spremembami ne želi v projekt oz. objekt posegati na način, ki bi pomenil spremembo veljavnega gradbenega dovoljenja.

## **E.6 POŽARNA VARNOST**

V sklopu PGD dokumentacije na osnovi katere je bilo pridobljeno GD, je bila izdelana Študija požarne varnosti PGD. V njej podana izhodišča za doseganje požarne varnosti v obravnavanem delu objekta naj se ne spreminjajo, v kolikor pa je zaradi predvidene drugačne rabe posameznih prostorov v nizkem pritličju in posledično manjše požarne obremenjenosti le teh (prostori z nevarnimi snovmi in depojski prostori s posebnim pomenom za investitorja), možna racionalizacija v obsegu oz. številu požarnih sektorjev in/ali celic, jo je smiselno v okviru spremembe PZI narediti in v tem segmentu ustrezno dopolniti izdelano študijo tako, da se izdela Študija požarne varnosti PZI. V njej pa se navedejo in opišejo vse te majhne spremembe ter ob tem še grafično prikažejo.

## **E.7 GRADBENA FIZIKA**

V okviru obravnavane spremembe proj.dokumentacije PZI naj bodo vsi predvideni posegi skladni z elaboratom gradbene fizike za področje učinkovite rabe energije v stavbah ter elaboratom zaščite pred hrupom v stavbah, izdelanima v sklopu PGD dokumentacije na osnovi katere je bilo izdano veljavno GD.

Novi prizidani deli severnega trakta so bil v PGD zasnovani in načrtovani v skladu z veljavnimi predpisi za toplotno, zvočno in hidro zaščito objekta. Tisti del severnega trakta, ki se ohranja (severna fasad, del zahodne fasade, srednji del S trakta), pa je bil načrtovan predvsem z upoštevanjem zahtev spomeniško varstvene službe. Načrtovalec pa se je ob tem v največji možni meri poskušal približati prej omenjenim predpisom.

## **E.8 STROJNE INŠTALACIJE**

Sprememba načrta s področja strojništva naj se izdela skladno z vso trenutno veljavno zakonodajo, na podlagi arhitekturnih podlog, situacijske risbe, načrta s področja požarne varnosti ter smernic oz. že podanih projektnih pogojev upravljalcev javne komunalne infrastrukture. Načrt je potrebno medsebojno uskladiti z vsemi ostalimi načrti v sklopu spremembe projekta ter z obstoječim in predvidenim stanjem dela objekta, ki ga ta projektna naloga ne obravnava (navezave na V in Z trakt).

Načrt s področja strojništva naj obsega:

- notranjo vodovodno instalacijo, notranjo hidrantno mrežo, vertikalno kanalizacijo;
- toplotno postajo in hladilno strojnico za obravnavani del objekta;
- ogrevanje in hlajenje prostorov;



- prezračevanje prostorov.

### **E.8.1 VODOVODNA INSTALACIJA**

Načrt notranje vodovodne instalacije naj obravnava instalacijo po objektu od vodomernega mesta dalje. Pri načrtovanju je potrebno upoštevati tudi že obstoječe instalacije za potrebe preostalega dela kompleksa. Za obravnavani del objekta predvideti ločeno interno meritev porabe vode za sanitarne potrebe. Navezavo in merilno mesto predvideti v toplotni postaji v kleti vzhodnega trakta objekta. Skladno z obstoječo zasnovo se predvidi skupno hidrantno omrežje, katerega pretočnost se zagotavlja na armaturah sanitarnih elementov v višjih etažah, kjer so prostori ARS.

Priprava tople porabne vode za severni in vzhodni trakt je v obstoječi toplotni postaji v kleti vzhodnega dela severnega trakta. Zaradi ločene meritve in obračuna stroškov za obravnavane prostore se predvidi ločena toplotna postaja za segrevanje tople porabne vode. Ob razvodu tople porabne vode se predvidi tudi cevovod za cirkulacijo tople porabne vode.

V sklopu centralnega nadzornega sistema pripraviti monitoring in obdelavo podatkov o porabljeni količini vode in toplotne energije za segrevanje tople porabne vode skladno z zahtevami Zakona o učinkoviti rabi energije.

Materiali za vodovodno instalacijo morajo biti skladni z veljavnimi pravilniki in SIST EN ali DIN standardi iz tega področja. Cevovode hladne porabne vode ustrezno izolirati, da se prepreči segrevanje vode ter pojav kondenzacije na zunanji strani cevi. Cevovodi tople porabne vode – vključno s cirkulacijskim razvodom in armaturami – naj se ustrezno toplotno izolirajo v skladu s Pravilnikom o učinkoviti rabi energije v stavbah PURES 2010. Razvod cevovodov notranjega hidrantnega omrežja in hladne porabne vode v največji meri predvideti v tlaku in v stenskih utorih, da se prepreči segrevanje.

V sanitarijah predvideti sanitarno opremo konzolne izvedbe in podometne izplakovalne kotličke WC-jev z ločeno varčevalno tipko; pisoarje predvideti z avtomatsko izplakovalno napravo. Umivalnike prilagoditi namenu uporabe. Mešalne iztočne armature predvideti enoročne izvedbe; v delu za obiskovalce predvideti armature z avtomatskim proženjem. Sanitarije za invalide naj bodo opremljene s specialno opremo prilagojeno invalidom. Tipe in kakovostni razred sanitarnih elementov ter drobne opreme sanitarij (milniki, podajalniki za wc papir, podajalniki za brisače, wc metlice, koši za smeti) izbrati v sodelovanju z arhitektom in naročnikom.

Pri projektiranju notranje vodovodne instalacije je potrebno upoštevati veljavne pravilnike in SIST EN ali DIN standarde iz tega področja.

Projektirati notranjo fekalno kanalizacijo do mest izhoda cevovodov iz objekta oz. do navezav na obstoječo kanalizacijo. Odtočne cevi v tlaku predvideti iz plastičnih PP odtočnih cevi z natičnimi spoji, vidne cevovode in vertikale predvideti iz cevovodov s povečanim učinkom dušenja zvoka. Na ustreznih mestih predvideti čistilne kose skladno s standardi in pravili dobre prakse. V »mokrih« prostorih predvideti sifonizirane talne odtoke s ploščicami iz nerjaveče pločevine. Oddušni vodi vertikalne kanalizacije naj potekajo skozi streho. Odtoke hladilnih naprav voditi v fekalno ali meteorno kanalizacijo preko protismradnih zapor ali ustrezno drugo.

### **E.8.2 OGREVANJE IN HLAJENJE**

#### **Toplotna postaja in priključek na vročevod**

Za obravnavani del objekta se predvidi samostojna toplotna postaja za ogrevanje in za pripravo tople porabne vode. Toplotna postaja se postavi v tehnični prostor v kleti vzhodnega trakta objekta in se naveže na vročevodni priključek, ki je izveden za potrebe severnega in vzhodnega trakta objekta. V sklopu izdelave spremembe projektne dokumentacije ustrezno korigirati že izdelani načrt s področja strojništva za obravnavane prostore, ki so bili v omenjeni dokumentaciji obravnavani v sklopu prostorov

ARS in na račun samostojne toplotne postaje za potrebe dela objekta MSO predvideti zmanjšanje toplotne postaje za sisteme v sklopu dela objekta ARS.

Na sekundarnem delu toplotne postaje predvideti ločene ogrevalne kroge za posamezne sisteme in/ali cone ter ločeno meritev rabe toplote za posamezne sisteme in/ali cone.

Vse posege v toplotnih postajah načrtovati skladno s projektnimi pogoji in tehničnimi zahtevami upravljalca vročevodnega omrežja Energetike Ljubljana d.o.o. Temperaturo ogrevne vode v posameznih ogrevalnih vejah določiti glede na veljavne pravilnike in tehnične zahteve upravljalca vročevodnega omrežja Energetike Ljubljana d.o.o. Predvideti visokoučinkovite obtočne črpalke s frekvenčno regulacijo. Vse cevovode in elemente cevovoda ustrezno toplotno izolirati glede na zahteve veljavnih pravilnikov.

V sklopu centralnega nadzornega sistema pripraviti monitoring in obdelavo podatkov o rabi toplotne energije za posamezne sisteme skladno z zahtevami Zakona o učinkoviti rabi energije.

Z razvojno službo upravljalca vročevodnega omrežja preveriti ustreznost obstoječih vročevodnih priključkov in jih po potrebi povečati.

### **Hladilna strojnica**

Za pripravo hladilne vode za potrebe hlajenja in klimatizacije obravnavanega dela objekta je v podstrehi srednjega dela in na ravni strehi severnega trakta izvedena hladilna strojnica. V omenjeni strojnici predvideti samostojni hladilni sistem za potrebe predvidenih sistemov v delu objekta namenjenega MSO. Skladno s predvideno ločitvijo hladilnih sistemov v sklopu izdelave spremembe projektne dokumentacije ustrezno korigirati že izdelani načrt s področja strojništva za obravnavane prostore, ki so bili v omenjeni dokumentaciji obravnavani v sklopu prostorov ARS in na račun samostojnega hladilnega agregata za potrebe dela objekta MSO predvideti zmanjšanje hladilnih agregatov za sisteme v sklopu dela objekta ARS.

Predvidi se hladilni agregat za notranjo postavitve z ločenim kondenzatorjem, ki se postavi na ravno streho na nivoju podstrešne etaže. Pri tem je potrebno upoštevati možnost postavitve, vnosa in servisiranja opreme. Prostor za postavitve opreme uskladiti z obstoječo opremo in arhitekturno zasnovo. Režim hladilne vode predvideti glede na zahteve veljavnih pravilnikov ter glede na potrebe sistemov. Predvideti razdelilnik z odcepi za posamezne sisteme in/ali cone objekta.

V sklopu centralnega nadzornega sistema pripraviti monitoring in obdelavo podatkov o rabi hladilne energije za posamezne sisteme skladno z zahtevami Zakona o učinkoviti rabi energije.

Vse cevovode in elemente cevovoda ustrezno toplotno in paro zaporno izolirati glede na zahteve veljavnih pravilnikov.

### **Ogrevanje in hlajenje**

Za izračun toplotnih izgub se uporabi standard SIST EN 12831. Izračun toplotnih dobitkov se izvede po VDI 2078.

Pri dimenzioniranju sistemov ogrevanja, hlajenja in prezračevanja naj se upošteva naslednje parametre:

- zunanja projektna temperatura/vlaga pozimi:  $-13^{\circ}\text{C}$  / 90 %,
- zunanja projektna temperatura/vlaga poleti:  $+32^{\circ}\text{C}$  / 50 %.

V izračunu naj se upoštevajo U-vrednosti vgrajenih gradbenih elementov, podanih v elaboratu gradbene fizike objekta. Potrebno je pripraviti podatke za dopolnitev elaborata gradbene fizike s podatki o strojnih sistemih in napravah.

V prostorih, kjer je zahtevano samo ogrevanje se predvidi radiatorsko ali talno ogrevanje; v prostorih, kjer je poleg ogrevanja zahtevano tudi hlajenje, pa naj se predvidijo ventilatorski konvektorji. Tipe ventilatorskih konvektorjev se uskladi z arhitektom glede na opremo prostorov. Izberejo naj se ventilatorski konvektorji z ventilatorji z nizko šumnostjo z EC elektromotorji.

## **Zahteve glede mikro klimatskih pogojev / pisarne, javni in poslovni del**

zima:  $20 \pm 2$  °C, rel. vlaga  $50 \pm 5$  %

poletje:  $24 \pm 2$  °C, rel. vlaga  $50 \pm 5$  %

Zagotavljanje mikro klimatskih pogojev naj se predvidi s pomočjo vpihavanja kondicioniranega zraka v kombinaciji s konvektorskim ogrevanjem in hlajenjem. Temperatura in vlaga se merita na referenčnih področjih in uravnavata preko CNS-a.

Ostali prostori kot so sanitarije, hodniki, stopnišča, strojnice... pa se ogrevajo in prezračujejo skladno s standardi in pravilniki za tovrstne prostore.

### **Krmiljenje**

Predvideti je potrebno elektronsko regulacijo vseh naprav in sistemov ogrevanja, hlajenja in klimatizacije. Elektronsko regulacijo toplotnih postaj predvideti skladno s tehničnimi zahtevami upravljalca vročevodnega omrežja Energetike Ljubljana d.o.o. Predvideti povezavo vseh lokalnih krmilnikov v centralni nadzorni sistem za upravljanje in nadzor sistemov in naprav. V centralni nadzorni sistem povezati tudi vse merilnike toplotne energije.

### **Obstoječe instalacije**

Po potrebi naj se v načrtu projektno obdela demontaža pred gradbenim posegom in ponovna montaža obstoječih instalacij po končanih delih. Predvidijo naj se tudi potrebne začasne prevezave v času gradnje ter terminski plan izvajanja in glede na zahteve obstoječega dela objekta, ki je že v funkciji (V trakt).

## **E.8.3 PREZRAČEVANJE**

Načrt s področja strojništva naj predvideva prezračevanje obravnavanih prostorov skladno s Pravilnikom o prezračevanju in klimatizaciji stavb (Ur. l. RS št. 42/2002). Poleg pravilnika naj se upoštevajo tudi določila veljavnih SIST EN ali DIN standardov. Upoštevati predpisane mikroklimatske pogoje glede na namembnost oz. zahteve posameznega prostora.

Za prezračevanje obravnavanega dela objekta naj se predvidi ločen prezračevalni sistem. Lokacija prezračevalne naprave se predvidi v strojnici v kleti objekta, kjer je v sklopu že izdelanega načrta za izvedbo strojnih instalacij v tem delu objekta predvidena postavitve prezračevalne naprave. Že predvidena prezračevalna naprava, ki je namenjena prezračevanju obravnavanih prostorov MSO v nizkem pritličju naj se ustrezno poveča, da bo kapaciteta ustrezna za celoten obravnavani del objekta v sklopu MSO, ostale naprave, ki so bile predvidene za prezračevanje posameznih prostorov dela objekta v sklopu ARS pa se ustrezno zmanjšajo. Prostori v nizkem pritličju v sklopu ARS se navežejo na drugo ustrezno prezračevalno napravo, tako da bo sistem prezračevanja za prostore MSO popolnoma ločen.

Lokacijo in postavitve naprav ter trase kanalskega razvoda je potrebno uskladiti z arhitektom in naročnikom ter z obstoječim načrtom za izvedbo sistemov v obravnavanem delu objekta. Naprave naj bodo kompaktne ali modulske izvedbe s filtracijo, ogrevanjem in hlajenjem zraka, direktno gnanimi visoko učinkovitimi ventilatorji ter sistemom za vračanje odpadne toplote in vlage ali samo toplote, po potrebi pa tudi z vlažilcem zraka. Število in konfiguracija prezračevalnih naprav se predvidi glede na zahteve posameznih prostorov ter glede na vgradno velikost naprav. V prezračevalnih napravah ali v kanalskem razvodu naj se predvidijo ustrezni dušilniki zvoka. Za zagotavljanje ustreznih pogojev se v kanalski razvod za posamezne prostore vgradijo elektronski regulatorji pretoka, kateri se krmilijo iz centralnega nadzornega sistema glede na temperaturo in vlago v prostorih.

Vse prezračevalne naprave naj bodo opremljene s sistemom za vračanje odpadne toplote z izkoristkom več kot 80%. Zajemi in izpuhi zraka naj bodo predvideni nad streho ali na fasadi objekta.

Delovanje prezračevalnih sistemov naj bo krmiljeno z elektronskimi regulatorji, v sklopu naprav, ki se povežejo v centralni nadzorni sistem.

Prostori, katerih namembnost to zahteva, se prezračujejo z lokalnim odvodom zraka. Pozornost pri teh napravah je potrebno posvetiti ustreznemu dovodu zraka v te prostore. Ventilatorji naj bodo strešne ali kanalske izvedbe.

Dovodne in odvodne prezračevalne elemente se izbere glede na tehnične zahteve prezračevanja in se jih uskladi z projektantom arhitekture ter dispozicijo svetil in drugih elementov v stropu oz. spuščnem stropu. Pri vseh elementih instalacije prezračevanja je potrebno upoštevati nizko hrupnost elementov.

Pri prečkanju mej požarnih sektorjev je potrebno v kanale namestiti požarne lopute skladno z zahtevami načrta požarne varnosti in tehnične smernice za požarno varnost.

## **E.9 ELEKTRIČNE INŠTALACIJE**

### **E.9.1 SPLOŠNO**

Predmet projektne naloge je izdelava spremembe načrta električnih inštalacij in opreme za umestitev Muzeja Slovenske osamosvojitve v nizko in visoko pritličje severnega trakta objekta Arhiva Republike Slovenije.

Načrt se izdelava na podlagi Pravilnika o zahtevah za nizkonapetostne električne inštalacije stavbah št. 41/2009 in 2/2012 ter pripadajoče tehnične smernice TSG-N- 002:2013, na osnovi arhitekturnih načrtov, razgovorov z arhitektom in investitorjem, podatkov projektanta strojnih inštalacij, veljavnih standardov in tehničnih predpisov.

Pri projektiranju električnih inštalacij je potrebno upoštevati pogoje in zahteve elektro distributerja (ELEKTRO LJUBLJANA d.d.).

Pri projektiranju telekomunikacij je potrebno upoštevati pogoje in zahteve telekomunikacijskega operaterja.

Pri projektiranju inštalacij je potrebno upoštevati pogoje in zahteve ostalih mnenjedajalcev. Upoštevati je potrebno veljavne predpise, standarde in zakone.

### **E.9.2 ENERGETSKA ZASNOVA**

#### **Omrežno napajanje**

Predmetni del objekta se na nizkonapetostno električno omrežje priklapi skladno z zahtevami elektro distributerja, definiranimi v projektnih pogojih. V osnovi se prostori energetske navezujejo na odjemno mesto Arhiva RS, ki se na elektro energetske omrežje priklapi skladno s projektno nalogo za izgradnjo južnega trakta.

Pri določanju nove priključne moči bo potrebno upoštevati tudi potrebe predmetnih prostorov.

#### **Meritve električne energije**

Meritve električne energije za predmetni del objekta se predvidi preko obstoječega odjemnega mesta Arhiva RS, za katerega se določi novo priključno moč, pri kateri je potrebno upoštevati tudi moči predvidenega južnega trakta in moč obstoječega dela objekta.

Na podlagi priključnih moči se pridobi projektne pogoje in mnenja elektro distributerja.

### **E.9.3 ELEKTRIČNE INŠTALACIJE IN OPREMA**

#### **Energetski razvodi**

Za predmetni del objekta se predvidi ločen energetski razvod od glavnega razdelilnika uporabnika Arhiv RS (predviden po projektu južnega trakta) do končnih porabnikov električne energije. Predvidi

se glavni razdelilnik in po potrebi glede na velikost prostorov in število porabnikov tudi posamezne pod razdelilnike.

### **Razsvetljava**

Pri projektiranju splošne razsvetljave je potrebno upoštevati standarde in priporočila SDR PR4/1, PR4/2, 2004, in standard SIST EN 12464. Pri projektiranju se upošteva tudi Pravilnik o učinkoviti rabi energije v stavbah Ur.l. RS št. 52/2010 s pripadajočo tehnično smernico TSG-1-004:2010 Učinkovita raba energije.

Razsvetljava prostorov se predvidi z namenski svetilkami z LED svetlobnim virom. Prižiganje razsvetljave se predvidi namensko pri vhodu/izhodu iz prostora, v večjih prostorih centralno na stikalnem tabloju. V prehodnih prostorih in prostorih, kjer ni stalnega zadrževanja ljudi, se predvidi prižiganje avtomatsko preko senzorja prisotnosti.

### **Varnostna razsvetljava**

V objektu se predvidi varnostna zasilna razsvetljava po komunikacijskih poteh. Pri tem se upošteva zahteve Načrta požarne varnosti. Predvidi se svetilke z lastnim baterijskim napajanjem ali s centralno baterijo, ter svetilke splošne razsvetljave z vgrajenim EM modulom z določeno avtonomijo.

Zasilna razsvetljava se predvidi po evakuacijskih površinah in v večjih prostorih, kjer se zadržuje večje število ljudi. V primeru izpada električne energije označuje evakuacijsko pot iz objekta. Zasilne svetilke se predvidi še nad vsemi gasilnimi sredstvi, ročnimi javljalniki požara in glavnimi razdelilniki električnih inštalacij. Ob izpadu električnega omrežja se mora varnostna razsvetljava avtomatično preklopiti v času, ki ni daljši od 3 sekund.

Po evakuacijskih površinah je minimalna osvetlitev 1lx. Razdelilniki in gasilna sredstva so osvetljeni z  $E_{min} = 5lx$ .

Zasilna razsvetljava se predvidi in jo je potrebno izvesti v skladu s SIST EN 1838, SIST EN50171, SIST EN60598-2-22 in SIST 1013. Pri načrtovanju se upošteva zahteve načrta požarne varnosti.

### **Mala moč, vtičnice**

V vseh prostorih se predvidi vtičnice in priključke, razporejene skladno s predvideno razporeditvijo opreme in naprav. Dodatno se predvidi vtičnice tudi pri vhodu v prostor (za čiščenje). Na tokokrogih porabnikov v mokrih prostorih in v bližini vode se predvidi dodatna zaščitna naprava na diferenčni tok.

### **Tehnološki priključki in priključki naprav strojnih instalacij**

Priključki za napajanje in krmiljenje tehnoloških naprav se predvidijo skladno z zahtevami tehnoloških načrtov. Priključki za napajanje in krmiljenje naprav strojnih instalacij se predvidijo po podatkih projektanta strojnih instalacij.

### **Ozemljitve in ekvipotencialne zveze**

Za izenačitev potencialov kovinskih mas se predvidi instalacije ekvipotencialnih zvez, preko glavne in dodatnih zbiralk izenačitve potenciala, priključene na skupno ozemljitev objekta.

## **E.9.4 TELEKOMUNIKACIJE IN OPREMA**

### **Splošno**

V objektu se predvidi telekomunikacijske inštalacije. Predvidi se ločeno komunikacijsko vozlišče - rack omare z vgrajeno pasivno opremo in prostorom za možnost vgradnje aktivne opreme. Novo vozlišče naj se navezuje na glavni razvod telekomunikacij Arhiva RS, predviden po projektu južnega trakta.

### **Podatkovna in telefonska inštalacija**

V objektu se predvidi strukturirano ožičenje telefonske in računalniške mreže. Podatkovne in telefonske vtičnice se predvidi v vseh prostorih glede na predvideno razporeditev opreme, namembnosti uporabe in zahteve uporabnikov. Predvidi se podatkovne vtičnice RJ45. Dovode se predvidi iz etažnih komunikacijskih vozlišč. Instalacija se predvidi s kablom vsaj UTP Cat.6.



### **Avtomatsko odkrivanje in javljanje požara**

Skladno z zahtevami načrta požarne varnosti se v predmetnih prostorih predvidi avtomatsko odkrivanje in javljanje požara po sistemu popolne zaščite z navezavo na sistem celotnega objekta. V vseh prostorih se predvidi optične dimne senzorje, na evakuacijskih poteh in pri izhodih iz objekta se predvidi ročne javljalnike požara. Alarmiranje se predvidi preko alarmnih hup s svetlobnim in zvočnim učinkom ter s prenosom alarmnega signala na dežurno delovno mesto intervencijske službe.

### **Tehnično varovanje**

V predmetnih prostorih se predvidi inštalacije tehničnega varovanja: protivlomni sistem, video nadzorni sistem in kontrola dostopa z navezavo na sistem celotnega objekta. Inštalacija protivloma se predvidi v smislu popolne zaščite pred vlomom z detekcijo v vseh prostorih z možnostjo vdora od zunaj. Video nadzor se predvidi na vseh vseh v objekt ter na glavnih komunikacijskih poteh (hodniki, stopnišča) v objektu. Kontrola pristopa se predvidi pri glavnih vseh v posamezne sklope objekta po predhodnem dogovoru in zahtevah naročnika oziroma uporabnika.

## **E.9.5 CENTRALNI NADZORNI SISTEM**

V objektu se predvidi centralni nadzorni sistem (CNS) za upravljanje in kontrolo delovanja naprav strojnih inštalacij ogrevanja, hlajenja, prezračevanja, z navezavo na sistem celotnega objekta.

## **E.9.6 IZVEDBA INŠTALACIJ**

Izvedba električnih in telekomunikacijskih inštalacij se predvidi podometno v izolirnih ceveh v ometu, betonu, tlaku in sendviču montažnih sten. V prostorih s spuščnim stropom se v medstropovju inštalacija predvidi nadometno na kabelskih policah in v izolirnih ceveh na distančnih objemkah. Vertikalne razvode se predvidi po namenskih inštalacijskih jaških nadometno na kabelskih policah. Upoštevati je potrebno tudi odmike od ostalih inštalacij in razmak me električnimi in telekomunikacijskim inštalacijami.

## **E.9.7 PRESTAVITEV OBSTOJEČIH INŠTALACIJ**

Po potrebi naj se v načrtu projektno obdelajo prestavitve ali zaščite v času gradnje ter terminski plan izvajanja in glede na zahteve obstoječega dela objekta, ki je že v funkciji (V trakt).

## **E.10 OSVETLITEV**

Prostori bodo predvidoma osvetljeni naravno in umetno. Glede na to, da v okviru obravnavane spremembe proj.dokumentacije PZI niso predvideni posegi v fasado, ostajajo način in pogoji naravnega osvetljevanja prostorov nespremenjeni. Umetno osvetlitev pa je potrebno prilagoditi potrebam posameznih prostorov in dispoziciji opreme v njih.

## **F PRILOGE**

### **F.1.**

ZASNOVA PROSTOROV Z DISPOZICIJO PROGRAMA / TLORIS NIZKEGA PRITLIČJA, TLORIS VIŠKEGA PRITLIČJA / pridobil - MZK RS v marcu 2021, dopolnila in uskladila z v.d. direktorja MSO - EKONOVA D.O.O. v septembru 2021